

តើនរកមានទីជំនុំឬទេ?

រឿបរឿងដោយ
ភិក្ខុវិបស្សនោ សាន-សុដ្ឋា
សម្រាប់ជាធម្មទាន

WWW.5000-YEARS.ORG

ឯកសារនេះបាន ទាញចេញពី គេហទំព័រ
www.5000-years.org

ទោរម្តកថា

-ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ

-ដោយបរិសទ័មួយចំនួនមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់ប្រតិបត្តិ

ក្នុង ព្រះសទ្ធម្ម

-ដោយចង់ឱ្យព្រះសទ្ធម្មជ្រាបចូលក្នុងសន្តាននៃសព្វសត្វ

ហេតុការណ៍ទាំងអស់នេះ ទើបជម្រុញឱ្យខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព
ឆ្លៀតឱកាសដ៏មមាញឹក រៀបរៀងសៀវភៅមួយក្បាលនេះឡើង ដោយ
ឱ្យឈ្មោះថា :

“ តើ នរកមានដែរឬទេ ? ”

បន្ទាប់ពីបានរៀបរៀងចប់ ខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព បានយកទៅជូន
លោកអគ្គបណ្ឌិត ម៉ឺន សាន់ ឱ្យជួយកែសម្រួល ឃើញថាត្រឹមត្រូវហើយ ។

តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយចុះ ខ្ញុំព្រះករុណាអាត្មាភាព នឹងទទួល
នូវការរិះគន់អំពីសំណាក់មិត្តអ្នកអានទាំងអស់ បើសិនជាមានការខ្វះខាត ។

សូមសព្វសត្វទាំងអស់ បានក្រេបយកនូវឱជារស នៃព្រះសទ្ធម្ម
ដែលជាឱសថដ៏ត្រជាក់កំពុងក្នុងលោក ។

ពោធិ៍សាត់ ថ្ងៃអាទិត្យ ១៥កើត ខែ ជេស្ឋ ឆ្នាំ មមី ព-ស ២៥៤៦

ភិក្ខុ វិជិរប្បញ្ញោ សាន សុខា

មាតិកា

ល.រ	ឈ្មោះធម៌	ទំព័រ
១	កំណើតសត្វ៤យ៉ាង	១
២	អធិប្បាយកំណើតសត្វទី៤	២
៣	ភ្លើងនរកបច្ចុប្បន្ន	៤
៤	ជីវិតជារបស់ក្តៅ	៥
៥	ភ្លើតភ្លើនក្នុងភ្លើងនរក	៨
៦	អ្វីជាគ្រឿងបាំងមិនឱ្យឃើញនរក	១៤
៧	បញ្ហានរកបរលោក	១៨
៨	តើបទនិងបុណ្យនៅត្រង់ណា	២១
៩	រឿងចន្ទស្លុករិក	២៥
១០	ឧបមាទុក្ខក្នុងនរក	២៦
១១	រឿងព្រះមាល័យ	២៩
១២	ទេវទូតទី១	៣៥
១៣	ទេវទូតទី២	៣៧
១៤	ទេវទូតទី៣	៤០
១៥	ទេវទូតទី៤	៤២

១៦	ទេវទ្វីបទី៥	៤៤
១៧	សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកបរលោក	៤៩
១៨	ហេតុអ្វីសត្វនរកមិនស្លាប់?	៥៥
១៩	ជានអជានប្បញ្ញា	៥៩
២០	បំណកស្រាយចម្ងល់ខ្លះៗ	៦២
២១	និកមតាថា	៦៦
២២	សំនោករបស់យាយ (កំណាព្យ)	៦៨
២៣	មានៈរបស់តា (កំណាព្យ)	៧១
២៤	មនុស្សរណេវាទ(កំណាព្យ)	៧៣
២៥	នាមសប្បុរសអ្នកចេញថ្លៃបោះពុម្ព	

អំណើត ៤ យ៉ាង

មុននឹងលើកយកបញ្ហានរកមកនិយាយ សូមញាតិញ្ញាម
បងប្អូនប្រុសស្រី មិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ សិក្សាអំពីកំណើតសត្វ
ឱ្យបានចេះដឹងជាមុនសិន ។ តាមពិតកំណើតសត្វលោកមានច្រើន
ប្រភេទណាស់ ដូចដែលព្រះដ៏មានបុណ្យរបស់យើងទ្រង់ត្រាស់ថា
(សក្កា-អនត្តា) ប៉ុន្តែក្នុងបញ្ហានេះដែរ ព្រះអង្គក៏ទ្រង់បានបំព្រួញ
ឱ្យខ្លឹមកដើម្បីឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាងាយស្រួលសិក្សា គឺមានត្រឹម
តែ៤ ប្រភេទប៉ុណ្ណោះ គឺ :

ទី ១ : អណ្តូង : សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែលមក
អាស្រ័យក្នុងស៊ុតហើយចោះទំលាយសំបកស៊ុតចេញមក ដូចជា :
សត្វចាប លលក មាន់ ទា ជាដើម ។

ទី ២ : ជលរុក្ខ : សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែល
សម្រាលចេញពីផ្ទៃមេឬផ្ទៃម្តាយដូចជា : សត្វមនុស្ស គោ ក្របី ឆ្កែ
ឆ្មា ដំរី សេះ ជាដើម ។

ទី ៣ : សំសេន : សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា ដែល
កើតមកពីត្រីស្អុយ សាកសព ឬ ក្នុង វត្ថុជួរផ្ទុម ដូចជា :
សត្វដង្កូវជាដើម ។

ទី ៤ : ឧបបាតិកៈ សំដៅយកសត្វទាំងឡាយណា
ដែលកើតឡើងឯងៗ ដូចជាទេវតា នរក ប្រេតជាដើម ។

បើសង្កេតមើលមាតិកាធម៌ខាងលើចាប់ពីមាតិកាទី១ រ-
ហូតដល់ទី៣ ខ្ញុំជឿជាក់ថាញាតិញ្ញាមបងប្អូនប្រុសស្រី មិត្តអ្នក
អានពិតជាមិនឆ្ងល់ទេ ប៉ុន្តែរឿងដែលអាចកំបាំង ហើយគួរឱ្យ
ងឿងឆ្ងល់នោះ គឺមាតិកាធម៌ទី ៤ គឺ កំណើតសត្វទី ៤ ដូច្នេះសូម
ឆ្លៀតឱកាសលើកយកកំណើតសត្វទី៤ មកអធិប្បាយដូចតទៅ ។

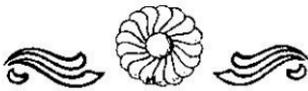

អធិប្បាយកំណើតសត្វទី ៤

នៅក្នុងព្រះអត្ថកថា បានសំដែងថាៈបណ្តាសត្វទាំងឡាយ
សត្វប្រភេទមួយកើតឡើងដោយចោទសំបកស៊ីតចេញមក ប្រ-
ភេទមួយកើតឡើងដោយអាស្រ័យវត្ថុស្លោកត្រោក ប្រភេទមួយ
កើតឡើងដោយការសម្រាលចេញពីផ្ទៃមេឬផ្ទៃម្តាយ ។ តែសំ-
រាប់ឧបបាតិកៈកំណើត គឺសំដៅដល់សត្វដែលកើតឡើងដោយ
ពុំបានអាស្រ័យហេតុ ដូចសត្វ ៣ ប្រភេទខាងលើនោះឡើយ ។
សត្វពួកនេះ វេលាកើតក៏កើតឡើងឯងៗ មានរូបកាយធំឡើង

ភ្នាមៗ ។ សេចក្តីអធិប្បាយយ៉ាងនេះ យើងគប្បីយល់ចូលចិត្តថា ឧបបាតិកៈកំណើត គឺជាកំណើតប្រភេទមួយ ដែលកើតឡើង ដោយមិនចាំបាច់មេបាឱ្យកំណើតឡើយ ។ អាស្រ័យទៅលើពុទ្ធភាសិតច្រើនកន្លែង ស្តែងឱ្យឃើញថា ពួកទេវតានិងពួកនរកសុទ្ធតែជាឧបបាតិកៈកំណើត ។

ម្យ៉ាងទៀតក្នុងអដ្ឋកថាដដែលបានតួយ៉ាងថា ពួកទេវតាជាឧបបាតិកៈកំណើតនេះ បានដល់ទេវតាក្នុងចាតុម្ពហរាជិកា រហូតដល់ទេវតាឋានខ្ពស់ៗឡើងទៅជាលំដាប់ ។ ចំណែកភុម្មទេវតា គឺទេវតាដែលស្ថិតនៅលើផែនដីនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅបានទាំង ៤ កំណើត ហើយលោកបានបញ្ជាក់បន្ថែមថា មនុស្សខ្លះក៏ជាឧបបាតិកៈកំណើតដែរ (ដូចជានាងចិញ្ចាជាដើម) ។ ក្នុងសេចក្តីនេះខ្ញុំមិនបានអធិប្បាយឱ្យពិស្តារទេ បើមិត្តអ្នកអានចង់យល់ច្បាស់អំពីរឿងឧបបាតិកៈកំណើតនេះ សូមនិមន្តនិងអញ្ជើញតាមដាននៅក្នុងអគ្គញ្ញសូត្រទៀតចុះ ។

ភ្លើងនរកបច្ចុប្បន្ន

ការសំដែងអំពីនរក ឬ ក៏ស្ថានសួគ៌ មិនមែនមានតែក្នុង ព្រះពុទ្ធសាសនាទេ ក្នុងសាសនាដទៃក៏មាននិយាយដែរ ប៉ុន្តែអ្នក គោរពបូជាសាសនាភាគច្រើន តែងប្រកាន់ថា នរកមានតែនៅ ក្នុងលោកខាងមុខឯណោះទេ ប៉ុន្តែមិនបានសិក្សាឱ្យយល់ចូលចិត្ត ថា ក្នុងលោកនៃជីវិតសព្វថ្ងៃនេះឯង ហ៊ានសួគ៌ក៏មាន ហ៊ាននរក ក៏មានដែរ ។ នៅក្នុងអាទិត្តបរិយាយសូត្រ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ ត្រាស់សំដែងថា "ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ភ្នែក ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ និងចិត្ត ត្រូវភ្លើងដុតកំដៅរាល់ថ្ងៃ ។ តើភ្លើងនោះ ជាអ្វី ? ភ្លើងនោះគឺ ភាគៈ ទោសៈ មោហៈ នេះ យើងពោលថា ជាភ្លើង ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ទោមនស្សៈ ឧបាយាសៈ នេះក៏យើងពោលថាជាភ្លើង " ។

យោងទៅតាមពុទ្ធភាសិតខាងលើនេះ ស្តែងឱ្យយើង ឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា នរកមាននៅក្នុងជីវិតនេះឯង នរកក៏មាន នៅក្នុងចិត្តយើងនេះឯង ។

ប្រាសចាកកុសល នឹងទោះដាច់គឺជានរក ។

ជីវិតជារបស់ក្មេង

តើអ្វីជាជីវិត ? ភ្នែក ត្រចៀក ច្រមុះ អណ្តាត កាយ ចិត្ត រូប សំលេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ ធម្មារម្មណ៍ និងវេទនាទាំងឡាយដែលសោយតាមទ្វារភ្នែក ទ្វារត្រចៀក ទ្វារច្រមុះ ទ្វារអណ្តាត ទ្វារកាយ គឺជាតួជីវិត ជារបស់ក្មេង ។ តើក្មេងព្រោះអ្វី ? ក្មេងព្រោះភ្លើងកិលេស គឺ រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ។

នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បើទោះជាគ្មានអ្នកណាប្រាប់ ក៏យើងអាចដឹងបានថាៈ សត្វលោកកំពុងរស់នៅក្នុងកំដៅ ហើយកំដៅនេះមានកំនើនកើនជាងមុន ១ ដង ជា ៥ ដង ឯណោះ ។ សភាពទាំងអស់នេះក៏ព្រោះតែភ្លើង រាគៈ ទោសៈ មោហៈ ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងចិត្តរបស់សត្វលោក កាន់តែមានចំហេះខ្លាំងឡើងៗ ដោយ

ហេតុថា សត្វលោកកាន់តែឆ្លាត មានល្បិចកលពិសពុល ក្នុងការ
ផ្គុំភ្លើងតណ្ហា ឱ្យកាន់តែមានកម្លាំងខ្លាំងឡើងៗជាលំដាប់ ។ សត្វ
លោកវិតតែគ្មានដឹង គ្មានជំនឿ គ្មានប្រកាន់យកថា ការពន្លត់
ភ្លើង រាគៈ ទោសៈ មោហៈ គឺជាចំណុចដ៏ត្រជាក់ដ៏កំពូលរបស់
ជីវិតនោះទេ ផ្ទុយមកវិញគេច្រើនតែស្វែងរកសេចក្តីសប្បាយរីក
រាយលើបញ្ចកាមគុណ ដែលជាការពង្រីកភ្នែកភ្លើងឱ្យកាន់តែធំ
ដោយគំនិតបញ្ឆេះច្រើនជាងគំនិតពន្លត់ ។ សកលលោកបានក្លាយ
ទៅជាលោកដែលមានកំដៅទាំងមនុស្សទាំងសត្វទាំងសកលធាតុ
ក៏ព្រោះតែមនុស្សក្នុងពិភពលោកនាំគ្នាស្លាប់អង្អែលនូវបញ្ចកាម
គុណ នាំគ្នាបំរើសេចក្តីសប្បាយបោកប្រាស់ ប្រកបដោយចិត្ត
ពោរពេញទៅដោយរាគៈ ទោសៈ មោហៈ លើសពីសម័យមុន ១
ជា ១០ ដង ឬ១ ជា ២០ដង ក៏អាចថាបាន ។ សព្វថ្ងៃនេះ មនុស្ស
បាននាំគ្នាពពាក់ពពួនជំពាក់ជំពិនលើអំពើដុតកំដៅខ្លួនឯង គឺនាំ
គ្នាថ្ងូរ នាំគ្នាជូរចត់ក្នុងជីវិតរបស់ខ្លួន គេនាំគ្នាបង្កើនកិលេស
របស់ខ្លួន គេប្រាថ្នាលើកខ្លួនរបស់គេជាម្ចាស់ពិភពលោក ។

ជាងនេះទៅទៀត គំនិតរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ តែងមានការ
ប្រកាន់យកនូវរបស់មិនទៀង ជាទុក្ខ ជាអនត្តា ថាជារបស់ទៀង

ជាសុខ ជាអត្តា ។ ប៉ុន្តែការប្រកាន់ និង គំហើញរបស់គេទាំងនោះ
លទ្ធផលចុងក្រោយ គឺសំណើចលាយទំនួញ សំអប់លាយសំឡាញ់
សម្អាតលាយកំណាចជាដើម ដែលផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកឥត
ឈប់ឈរ ស្ថិតក្រោមលក្ខណៈដុតបំផ្លាញខ្លួនឯងដោយវិធីផ្សេងៗ
យ៉ាងមុខគួរឱ្យសង្កេតខ្លោចផ្សាដោយគ្មានដឹងខ្លួនឡើយ ។

សូមមេត្តាពិចារណានូវពុទ្ធភាសិតមួយកន្លែងទៀតដូចខាង

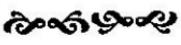
ក្រោម:

“មិនមានភ្លើងអ្វី(ក្តៅ) ស្ទើរដោយរាគៈ

មិនមានចង្រៃអ្វី(ឱ្យទោស) ស្ទើរដោយទោសៈ

មិនមានសំណាញ់អ្វី(ស្មគ្រស្មាញ) ស្ទើរដោយមោហៈ^(១)

តាមពុទ្ធភាសិតខាងលើនេះ ស្តែងឱ្យយើងឃើញកាន់តែ
ច្បាស់ថាៈ សូម្បីតែភ្លើងពិតៗ ក៏មិនអាចមានកំដៅស្ទើរដោយភ្លើង
រាគៈបានឡើយ ។ ដូច្នេះ នរកក្នុងលោកនេះ គឺជានរកកាចសាហាវ
ជាងនរកស្រុកខ្មោច ព្រោះភ្លើងដ៏ក្តៅគឺរាគៈ ទោសៈ មោហៈ
នេះវាជាក្បាលម៉ាស៊ីនដឹកនាំប្តូរឆ្អើតឱ្យមាននរកស្រុកខ្មោច ។

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា មលវគ្គ

ភ្នែកភ្លើងភ្លួងភ្លើងនរក

< នរក > ប្រែថារណ្ណា បានដល់កាមគុណទាំងឡាយ ដែលសាមញ្ញជនផងទាំងពួងតែងឱ្យតម្លៃ និងតែងតែលិទ្ធក្នក់ មិនជិនណាយ ថ្វីបើគេដឹងថា ការប្រព្រឹត្តិបែបនេះ លទ្ធផលគឺ សំណើចលាយទឹកភ្នែក ស្រឡាញ់លាយស្អប់ យ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ពួកគេនៅតែស៊ូទ្រាំ ព្រោះគេមិនបានស្គាល់ច្បាស់នូវគុណតម្លៃ នៃព្រះសទ្ធម្ម ប្រៀបបីដូចជាសត្វមាមាចដែលសប្បាយភ្លើតភ្លើន ជាមួយព្រះអគ្គិដូច្នោះដែរ ។ សេចក្តីសុខនៅក្នុងកាមគុណទាំងឡាយដែលអ្នកផងទាំងពួងគេប្រៀបប្រដូចទៅនឹងស្ថានសួគ៌លោកីយ៍នោះ ក្នុងទស្សនៈនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ឃើញថាជាស្ថាននរកពិតៗ ។

សូមពិចារណាន័យសេចក្តីក្នុងរឿងសានុសាមណេរត្រង់ឃ្លា ដែលសាមណេរមានប្រាថ្នាចង់លាចាកសិក្ខាបទ តែត្រូវមាតា ឃាត់ថា :

“ សានុកូន! ម្តាយបានស្រង់អ្នកឱ្យឃ្លាតចាកនរកហើយ តើអ្នកចង់ធ្លាក់នរកទៀតឬ ? ”

ដូច្នេះកាមគុណក្នុងលោកគឺជាភ្លើងនរកដែលតែងតែដុតកំដៅ
ដោយកាប់ចិត្រាសន្តានចិត្តរបស់សត្វលោកដែលអវិជ្ជាគ្របសង្កត់។
សូមនិមន្ត និងអញ្ជើញសិក្សានូវរឿង ១ ដូចតទៅ :

សម័យមួយព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់គង់ប្រថាប់
ក្នុងវត្តវេឡូវ័នទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះប្រធានអ្នករបាំឈ្មោះ
តាលបុត្រចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាប
បង្គំទូលព្រះអង្គថា :

“បពិត្រព្រះអង្គដ៏មានជោគ ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮគ្រូ របាំក្នុងគ្រា
មុននិយាយគ្នាថា អ្នករបាំណាធ្វើឱ្យអ្នកមើលមានសេចក្តីសប្បាយ
រីករាយចិត្តនៅលើវេទិកានៃល្ខោនបូ នៅកណ្តាលទីប្រជុំជន ដោយ
រឿងពិតខ្លះមិនពិតខ្លះ អ្នករបាំនោះ កាលណាធ្វើមរណកាលទៅ
ហើយរមែងបានទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ បានជាសម្លាញ់នៃពួកទេវ-
តាអ្នកមានសេចក្តីរីករាយភ្លើតភ្លើន ។ បពិត្រព្រះអង្គមានជោគ
ក្នុងរឿងនេះ តើព្រះអង្គទ្រង់យល់ដូចម្តេចដែរ ? ព្រះសម្មា-
សម្ពុទ្ធទ្រង់បានត្រាស់តបថា :

“កុំឱ្យនិយាយរឿងនេះឡើយ កុំសួរយើងរឿងនេះឡើយ
តាលបុត្រ ! ” ។

កាលបុត្រប្រធានអ្នករាំ បានទទួចក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគជាលើកទី ២ តែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់
បដិសេធដូចមុន ។ កាលបើនាយកកាលបុត្រ បានក្រាបបង្គំទូលសួរ
ជាលើកទី ៣ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា :

កាលបើហាមមិនស្តាប់ដូចនេះ ជាច្រើនដងហើយ យើង
នឹងនិយាយឱ្យអ្នកស្តាប់ ម្ចាស់កាលបុត្រ តាមធម្មតាសត្វទាំង
ឡាយសុទ្ធតែមានរាគៈ ត្រូវខ្ជាប់ដោយសំណាញ់នៃរាគៈ ជាបុគ្គល
មានទោសៈ ត្រូវខ្ជាប់ដោយសំណាញ់នៃទោសៈ មានមោហៈ ត្រូវ
ខ្ជាប់ដោយសំណាញ់នៃមោហៈជាស្រេចហើយ វត្ថុធាតុណាដែល
ជានុយនៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ អ្នករាំក៏ព្យាយាមលើកយកវត្ថុ
ធាតុដែលជានុយនៃរាគៈ ទោសៈ មោហៈ នោះទៅព្យួរត្រដាង
កណ្តាលវេទិកានៃល្ខោនបូកណ្តាលទីប្រជុំជន ឱ្យមនុស្សទាំងឡាយ
កើតរាគៈ ទោសៈ មោហៈ រឹងរិតតែច្រើនឡើងទៀត ខ្លួនឯងជា
មនុស្សធ្លាក់ចុះទៅក្នុងសេចក្តីប្រមាទ សេចក្តីស្រវឹងទៅហើយ
ថែមទាំងធ្វើឱ្យមនុស្សដទៃស្រវឹង ប្រមាទតាមខ្លួនច្រើនទៀត ។
ម្ចាស់កាលបុត្រ នរកឈ្មោះ បហាសៈ មានប្រាកដ ដូច្នោះកាលតេ

ធ្វើមរណកាលទៅហើយ អ្នករាំនោះរំមែងចូលទៅកើតក្នុងនរក
មិនខាន ។

ប្រសិនបើគេមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា " អ្នករាំរូបណាធ្វើឱ្យ
មនុស្សសើចសប្បាយក្នុងកណ្តាលទីប្រជុំជន ឬលើវេទិកានៃល្ខោន
ដោយរឿងពិតខ្លះ មិនពិតខ្លះ អ្នករាំរូបនោះ កាលណាធ្វើមរណ
កាល ទៅរំមែងចូលទៅដល់ស្ថានសួគ៌ បានជាសម្លាញ់នៃពួកទេវ-
តា អ្នកសម្បូណ៍សេចក្តីសប្បាយរីករាយ" ។ គំហើញរបស់គេនោះ
ឈ្មោះថាជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ម្ចាស់តាលបុត្រ សម្រាប់បុគ្គលមានចិត្តជា
មិច្ឆាទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ យើងពោលថា គេនឹងទៅកាន់គតិ ២ យ៉ាងៗ
ណាមួយ គឺនរក ឬ សត្វតិរច្ឆាន ។

ក្រោយពេលដែលព្រះបរមគ្រូទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះហើយ នាយ
តាលបុត្រប្រធានអ្នករាំក៏ស្រែកទ្រហោយំ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា យើងប្រាប់អ្នកហើយ ថាកុំសួរយើងក្នុងរឿងនេះ តែអ្នកមិន
ស្តាប់យើងសោះ ។ តាលបុត្រក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
មានជោគ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានយំ ព្រោះហេតុដែលព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ដូច្នេះឡើយ តែខ្ញុំព្រះអង្គយំព្រោះឈឺចិត្ត ដោយត្រូវគ្រូ
រាំបោកបញ្ឆោតមកជាយូរហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះ

ធម្មទេសនារបស់ព្រះអង្គពិរោះណាស់ ដូចជាគេបើកភាជនៈដែល
ផ្តាប់ឱ្យផ្ទារឡើង ឬដូចជាគេប្រាប់ឱ្យស្គាល់នូវវត្ថុដែលត្រូវគេបិទ
បាំង ឬដូចជាប្រាប់ផ្លូវដល់មនុស្សដែលវង្វេងផ្លូវ ឬដូចជាទ្រោល
ប្រទីបក្នុងទីដែលងងឹត ដើម្បីឱ្យបុគ្គលមានភ្នែកល្អបានឃើញ
របស់ផ្សេងៗ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមដល់នូវព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌ ព្រះសង្ឃ
ជាសរណៈ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមបញ្ជូននិងឧបសម្បទាក្នុងសំណាក់នៃ
ព្រះមានព្រះភាគ ។

ក្រោយមកនាយកាលបុត្រប្រធានអ្នករាំ ក៏បានបួសក្នុង
សំណាក់នៃព្រះបរមសាស្តាចារ្យ ហើយមិនយូរប៉ុន្មាន ក៏បាន
សម្រេចព្រះអរហត្តផល បានជាព្រះអរហន្តមួយអង្គក្នុងព្រះពុទ្ធ
សាសនា ។

សូមយកបញ្ហាដ៏ស្អាតមកពិចារណានូវពុទ្ធភាសិតមួយ
កន្លែងទៀតដូចតទៅ ៖

“គួរ^(១) បើសប្បាយរីករាយ គួរបើសប្បាយភ្លើតភ្លើនអ្វី
ហ្ន៎! ក្នុងលោកជាទីនៅអាស្រ័យដែលកំពុងត្រូវភ្លើងឆេះសន្លោ
សន្លៅជាប្រក្រតីយ៉ាងនេះ” តាមន័យនេះ បហាសនរត គឺមានទាំង

---

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា រាជវគ្គ

ក្នុងលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ។ បងសន្តេ បច្ចុប្បន្នយើងអាច
និយាយដោយវាចាកំប្លែងគឺសំដៅយករោងភាពយន្ត រោងល្ខោន
កន្លែងរាំវែក ដែលនាំឱ្យកើតភ្លើងកិលេស គឺ ភាគៈ ទោសៈ និង
មោហៈនោះឯង ។ ប៉ុន្តែពួកសាមញ្ញជនដែលប្រកបដោយសេចក្តី
ត្រេកត្រអាល ស្ទើរទាំងពិភពលោកគេមិនយល់ថា ភាវៈយ៉ាង
នេះគឺជានរកទេ គេមិនព្រមទទួលស្គាល់ថាខ្លួនគេនៅក្នុងនរក
ឡើយ ។ ចំណែកព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយលោកមើលឃើញ
យ៉ាងច្បាស់ថា កាមគុណគឺជានរក ចំណុចនេះសមទៅនឹងសេចក្តី
ក្រាបទូលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបរមត្រូវ របស់ព្រះសារីបុត្តថា :

“ បពិត្រព្រះអង្គមានជោគ ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ
រមែងមើលឃើញយ៉ាងជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាថា កាមទាំងឡាយ
ប្រៀបដូចជារណ្តៅភ្លើងដែលកំពុងឆេះសន្ទោសន្ទោ ” ។

តាមន័យសុភាសិតខាងលើនេះស្តែងឱ្យយើងឃើញថា
ផ្នែកទៅលើសច្ចៈមិនឆ្ងាយជាតិ និងបុគ្គលដែលមានចិត្តខ្ពស់ ត្អូ
យ៉ាងដូចជាព្រះអរិយបុគ្គល ទើបលោកមើលឃើញយ៉ាងច្បាស់ថា
បុគ្គលដែលបណ្តោយចិត្តឱ្យជ្រប់ងប់ក្នុងវត្ថុធាតុទាំងឡាយមាន

បញ្ហាកាមគុណជាដើម តែងបានទទួលផលក្តៅក្រហាយដល់ថ្នាក់ ត្រឹមណាៗនោះ ។

សូម្បីតែក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ពួកសាមញ្ញជនទាំងនោះ បាន ធ្លាក់នរកជាស្រេចទៅហើយ បើដូច្នោះមិនចាំបាច់ត្រូវសង្ស័យថា តើពេលដែលគេស្លាប់ទៅត្រូវទៅកើតក្នុងនរកបរលោកឬក៏អត់ នោះទេ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ទើបព្រះជិនស្រីទ្រង់ត្រាស់ថា :

សម្រាប់បុគ្គលដែលមានសេចក្តីយល់ឃើញខុសបែបនេះ ក៏សម្រេចបានថា កាលណាគេធ្វើមរណកាលទៅ បើមិនទៅកាន់ នរក ក៏គង់តិរច្ឆាន” ។

អ្វីជាគ្រឿងបំបាត់មិនឱ្យឃើញនរក ?

សត្វលោកដែលមិនបានយល់ចូលចិត្តនូវព្រះសទ្ធម្ម គេ រមែងជ្រប់ជ្រងប់នៅក្នុងលោកនេះ គេខ្វល់ខ្វាយក្នុងជីវិត ជាប់ជំ- ពាក់នៅក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា តូចចិត្តចំពោះភាពក្រលំបាកតោក យ៉ាក តែគេក៏ក្តៅក្រហាយពីព្រោះតែទ្រព្យសម្បត្តិដែលខ្លួនហូង

ហែងរក្សាផងដែរ គេខ្វល់ខ្វាយនៅក្នុងរឿងទ្រព្យរបស់ ប៉ុន្តែ
គេមិនបានដឹងថា ទ្រព្យធនដែលជាវត្ថុកាមទាំងអស់គឺជាអន្ទាក់
ដ៏សាហាវនោះទេ។ ម្យ៉ាងទៀត ហេតុតែគេមិនបានមើលឃើញ
និងយល់ច្បាស់ថា “តើនរកមានដែរឬទេ ?” នោះ ព្រោះគ្រាប់
ព្រួញដែលមានពិសដ៏កាចសាហាវ គឺកិលេស តណ្ហា ឧបាទាន
បានមុតចូលស៊ប់ទៅក្នុងខ្លួនរបស់គេអស់កាលជាអង្វែងមកហើយ។
ដោយអំណាចពិសនៃគ្រាប់ព្រួញនេះ គេបានទទួលការចុកចាប់ឈឺ
ផ្សាយ៉ាងខ្លាំងក្លា តែគេមិនដឹងធ្វើយ៉ាងណា ដើម្បីដកព្រួញពិស
នោះចេញពីខ្លួនគេឡើយ។ សត្វលោកទាំងឡាយស្អប់ខ្ពើមសេចក្តី
ទុក្ខណាស់ ចង់បំបាត់សេចក្តីទុក្ខណាស់ តែគេខ្វះខាតមធ្យោបាយ
សម្រាប់អនុវត្ត។ ពេលវេលាចេះតែកន្លងទៅឥតឈប់ឈរ ដំបៅ
លើវិញ្ញាណរបស់គេចេះតែបញ្ចេញនូវការក្តៅក្រហាយ ហើយការ
ចុកចាប់ក្តៅក្រហាយទាំងនេះ វាក្លាយទៅជាទំលាប់ ឬជារបស់
ញៀនទៅហើយ ព្រោះថា គ្រាប់ព្រួញពិស គឺកិលេស តណ្ហា
ឧបាទាននោះ បានមុតជាប់ទ្រូងរបស់គេតាំងតែពីកើតមកម៉្លេះ ។
ម្យ៉ាងទៀត គ្រឿងរុំពុទ្ធ គ្រឿងចងទាំងឡាយ មានការលោភ
ការស្រឡាញ់ ការស្អប់ ការចងកំបាំង ការច្រណែន ការចងគំនុំ

ជាដើម សុទ្ធតែជាគ្រឿងចងរុំព័ទ្ធវិញតូចចិត្តរបស់សត្វទាំងឡាយ
មិនឱ្យមើលឃើញថា អ្វីទៅជានរក ថែមទាំងវេចខ្ចប់វិញ្ញាណ
របស់សត្វមិនឱ្យរកមធ្យោបាយដ៏សមរម្យសម្រាប់ដោះស្រាយ
បានឡើយ ។ ព្រោះតែហេតុនេះហើយទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សំ-
ដែងតបអធិតៈថា

លោកត្រូវអរិជ្ជាបិទបាំង លោកមិនភ្លឺស្វាង ព្រោះ
សេចក្តីប្រាថ្នាផ្សេងៗ ជាដើម ។ អរិជ្ជាគឺ សេចក្តីមិនដឹងទុក្ខ
សេចក្តីមិនដឹងក្នុងតណ្ហាជាហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ សេចក្តីមិនដឹងក្នុង
កិរិយារលត់ទុក្ខ សេចក្តីមិនដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទី
រលត់ទុក្ខជាដើម ។ ដូច្នេះថ្វីបើនរកមាននៅក្នុងខ្លួននេះយ៉ាងពិតៗ
ក៏ដោយ ក៏សត្វលោកមើលមិនងាយឃើញឡើយ គឺមើលមិន
ឃើញព្រោះតែអរិជ្ជាប្តឹងតែម្តង ។ សូមពិចារណានូវពុទ្ធភាសិត
មួយកន្លែងទៀតដូចតទៅ :

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមាននរកឯណា ដែលមានកំដៅ
យ៉ាងខ្លាំងក្លាជាងនរកគឺ រូប សម្លេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ និង
ធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយដែលគេមិនត្រូវការ មិនស្រឡាញ់ មិនចូល

ចិត្តនោះទេ របស់ទាំងអស់នេះហើយគឺជានរកដែលមានកំដៅ
យ៉ាងខ្លាំងសំបើម ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅមានទៀតណា អរកដែលខ្លាំង
ក្លាជាងនេះ គួរឱ្យខ្លាចជាងនេះ គឺបុគ្គលណាដែលមិនដឹងតាម
សេចក្តីពិត មិនដឹងនូវអរិយសច្ចៈ ៤ គេរមែងត្រេកអរក្នុងសង្ខារ
ទាំងឡាយ កាលណាគេមានសេចក្តីត្រេកអរក្នុងសង្ខារទាំងឡាយ
គេរមែងវិលកើត កាលណាមានការកើតក៏រមែងមានការចាស់ការ
ឈឺ ការស្លាប់ សេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីទុក្ខកាយ
ទុក្ខចិត្ត សេចក្តីថ្នាំងថ្នាក់ចិត្ត និងសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត គេរួច
ចាកសេចក្តីទុក្ខទាំងអស់នេះពុំបានឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហើយអរកដែលយើងថា ក្តៅណាស់គួរឱ្យខ្លាចណាស់ ។

សូមកុំភ្លេចថា អរកទាំងអស់មានតែនៅក្នុងអន្ធិបុគ្គលជួន
ដែលជាបុគ្គលជ្រប់ដប់លិចលង់នៅក្នុងកាមគុណទាំងឡាយ ហើយ
ដែលជាមិច្ឆាទិដ្ឋិប៉ុណ្ណោះ ចំណែកព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មាន
សោតាបន្តបុគ្គលជាដើម ថ្វីបើលោកនៅមានភាគៈក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែ
លោកលែងធ្លាក់នរកទៀតហើយ ព្រោះចិត្តរបស់លោកបានធ្លាក់

ចុះក្នុងផ្នត់នៃធម៌ហើយ ជម្រៅនៃចិត្តរបស់លោក ក៏បានសម្ប-
យុត្តទៅដោយបាមោជ្ជៈហើយ ។

បញ្ហានរកបរលោក

ការដែលបរិយាយមកទាំងប៉ុន្មានខាងដើម ភាគច្រើនគឺវិ-
និច្ច័យឱ្យឃើញថា នរកមាននៅក្នុងលោកនេះឯង ។ លំដាប់តទៅ
នឹងស្តីអំពីនរកបរលោក ថាតើមានមែនឬទេ ? សេចក្តីនេះខ្ញុំ
ក៏មិនបង្ខំមិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ ថាត្រូវតែជឿនោះទេ ព្រោះ
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ក៏ទ្រង់ត្រាស់សំដែងក្នុងកាលាមសូត្រថា
អ្នកទាំងឡាយកុំទាន់អាលជឿលើក្បួនតម្រា អ្នកទាំងឡាយកុំ
ទាន់អាលជឿលើអ្វីដែលគ្រាន់តែបានឮមក អ្នកទាំងឡាយកុំទាន់
អាលជឿថានេះជាសមណៈ នេះជាគ្រូរបស់អ្នកជាដើម ។

ពាក្យថា កុំទាន់អាលជឿ មិនមែនបានន័យថា " មិនឱ្យ
ជឿ " នោះទេ ដោយព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជាក់ហេតុផលច្បាស់លាស់
ថា " បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណាដោយបញ្ញាឃើញច្បាស់ថា ពាក្យ

នេះប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សេចក្តីទុក្ខ មិនមែនជាប្រយោជន៍ អ្នក
ទាំងឡាយ គប្បីលះបង់ចោលចេញ(តែបើពាក្យនេះប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីសេចក្តីសុខ សេចក្តីចម្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ អ្នកទាំង-
ឡាយគប្បី សមាទានយក គប្បីប្រព្រឹត្តជឿតាម) ។

កាលបើនិយាយអំពីនរកបរលោកនោះ មានមនុស្សតិច
ណាស់ដែលយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ ព្រោះសេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកវាធ្ងន់
ហួសវិស័យមនុស្សធម្មតានីកស្មាន ម្យ៉ាងទៀត ហេតុតែសត្វលោក
មិនងាយជឿ ព្រោះតែគេមិនបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកនោះឯង ។

សូមយកបញ្ហាមកពិចារណាបន្តិចមើលថា សម័យ ប៉ុលពត
ទើបតែកន្លងជាង ២០ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ មនុស្សដែលមានអាយុ ៣០
ឬ៤០ឆ្នាំឡើងទៅទើបដឹងថា តើសេចក្តីឈឺចាប់ព្រោះអត់អាហារ
ព្រោះការធ្វើទារុណកម្ម ព្រោះករកាប់សម្លាប់យ៉ាងណាៗនោះ
តែបើយើងលើកយករឿងសម័យនោះមកនិយាយប្រាប់មនុស្ស
សម័យថ្មីថា ក្នុងសម័យនោះអង្គរមួយកំប៉ុងអាចបបរចែកគ្នាបាន
៤០ឬ៥០ នាក់ឯណោះ មនុស្សសម័យថ្មីនេះ មានគ្នាតិចណាស់
ដែលជឿរឿងនោះ គឺមិនជឿទាល់តែសោះថា មនុស្ស ៤០ ឬ៥០
នាក់ អាចរស់បានដោយអង្ករ១កំប៉ុងក្នុង ១ ពេល ហើយថែម

ទាំងធ្វើការធ្ងន់ទៀតផង។ ម៉្យាងទៀត មនុស្សខ្វាក់ពីកំណើត រមែងមិនធ្លាប់ស្គាល់ថា អ្វីទៅជាពណ៌ខៀវ ឬពណ៌ស ឬពណ៌ លឿងនោះ បើទុកជាយើងខំព្យាយាមពន្យល់ថា ពណ៌នេះពណ៌ នោះក្រហមឬសយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មនុស្សខ្វាក់ពីកំណើតនោះ មិនងាយយល់បានឡើយ ហើយថែមទាំងបដិសេធថា ក្នុងលោក នេះគ្មានពណ៌ស ពណ៌ក្រហមអ្វីឡើយ ។

មិត្តអ្នកអានទាំងឡាយ! កាលដែលមនុស្សខ្វាក់ពីកំណើតប្រកែកបដិសេធថា ក្នុងលោកនេះវាគ្មានពណ៌ខៀវ ពណ៌ ក្រហមជាដើម តើគួររំដេរបូទេ ? សេចក្តីនេះយ៉ាងណា ឯសត្វ លោកភាគច្រើនក៏ខ្វាក់ដូចគ្នាដែរ ព្រោះថាធូលីដ៏ក្រាស់គឺភតា- ទិក្ខុលេសជាដើម បានហើរចូលទៅកំទេចភ្នែក គឺបញ្ឈារបស់ សត្វលោកឱ្យខ្វាក់តាំងពីកំណើតមកម្ល៉េះ គេមិនងាយមើលឃើញ ថា អ្វីទៅជាបាប អ្វីទៅជាបុណ្យ អ្វីទៅជាសូតិ ឬ នរកបានទេ គេថែមទាំងបដិសេធថា ក្នុងលោកនេះគ្មានបាប គ្មានបុណ្យ គ្មាន សូតិ គ្មាននរក ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ កាលបើភ្នែកគឺបញ្ឈាត្រូវ ធូលីគឺកិលេស កំទេចអស់យ៉ាងនេះហើយ បើទុកជាយកវិវិនតា ម៉ាញ៉ូប មកពាក់ត្រួតគ្នាពីរបូបីក៏មិនអាចមើលឃើញឋាននរក

បានឡើយ ។ ប៉ុន្តែចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ភ្នែកគឺបញ្ជ្រាបរបស់
 លោកស្អាតបរិសុទ្ធ ប្រាសចាកធូលី គឺកិលេសហើយៗលោកប្រកប
 ព្រមដោយ វិជ្ជានិងធរណៈជ្រាបច្បាស់នូវលោកនេះនិងលោកខាង
 មុខ ដូច្នោះ រឿងណាដែលបុគ្គលមិនដឹង ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 លោកដឹង អ្វីដែលបុគ្គលមើលមិនឃើញ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ
 លោកមើលឃើញ ប្រៀបដូចជាបស់ណាដែលមនុស្សខ្វាក់ពីកំ-
 ណើតមើលមិនឃើញ តែរបស់នោះមនុស្សដែលមានភ្នែកភ្លឺអាច
 មើលឃើញក៏ដូច្នោះដែរ ។

តើបាបនិងបុណ្យនៅត្រង់ណា ?

* ៣២៧ *

បញ្ហាបាបនិងបុណ្យនេះ ក៏ជាបញ្ហាមួយមានអាទិកំហុំង
 ណាស់ដែរ ព្រោះជាវត្ថុម្យ៉ាងដែលយើងមិនអាចនឹងចាប់យកមក
 បង្ហាញអ្នកដទៃឱ្យមើលឃើញបាន ។ ម្យ៉ាងទៀតសត្វលោកវិវរិត
 តែលែងមានជំនឿ ព្រោះគេច្រើនតែវាយតម្លៃទៅលើអ្វីដែលគេ
 មើលឃើញនឹងភ្នែក ស្តាប់ឮនឹងត្រចៀករបស់គេ ដូចជាមនុស្ស
 ល្អខ្លះ បែរជាលំបាកតោកយ៉ាក ចំណែកមនុស្សអាក្រក់ខ្លះ បែរជា

សប្បាយរីករាយ មានអាយុវែងក៏មាន ។ សេចក្តីនេះគួរឱ្យ
សង្ស័យដែរ តែសូមចិត្តមិត្តអ្នកអានពិចារណានូវការប្រៀបធៀប
ដូចតទៅ :

ធម្មតាឪពុកម្តាយកាលបើចិញ្ចឹមកូនឱ្យរស់រានមានជីវិត
ហើយ រមែងនៅមាន មេត្តា ករុណា ទៅលើកូន ចង់អោយ
កូនមានចំណេះវិជ្ជាខ្ពង់ខ្ពស់នឹងគេ ក៏បញ្ជូនកូនឱ្យទៅសិក្សាតាំងពី
ថ្នាក់ទាបរហូតដល់ថ្នាក់ខ្ពស់ ។ ពេលដែលកូននោះបញ្ចប់ការសិ-
ក្សាហើយ តើកូននោះអាចចាប់ចំណេះវិជ្ជាមកបង្ហាញឪពុកម្តាយ
បានដែរឬទេ ? ពិតជាមិនបានឡើយ ប៉ុន្តែយើងអាចដឹងបានយ៉ាង
ច្បាស់ថា កូននោះពិតជាមានចំណេះវិជ្ជាដោយសំគាល់ទៅលើអា-
កប្បកិរិយា ការនិយាយស្តីនិងការសរសេរជាដើម យ៉ាងណាមិញ
បាបឬបុណ្យដែលបុគ្គលប្រព្រឹត្តហើយ បើទោះជាមិនអាចចាប់
យកមកបង្ហាញបានក៏មិនមែនបានន័យថា វាមិនមានឡើយ ព្រះ
សម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ថា :

ធម៌^(១) ទាំងឡាយមានចិត្តជាប្រធាន មានចិត្តជាធំ បើ

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា យមកវគ្គ

ចិត្តអាក្រក់ហើយ កាយក្តី វាចាក្តី ក៏ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចនៃ
ចិត្តបាបនោះ ហើយបាបនោះរមែងជាប់តាមបុគ្គលបាបនោះជានិច្ច
ប្រៀបដូចជាកង់រថដែលតែងតែវិលតាមជើងគោដូច្នោះឯង ម្យ៉ាង
ទៀត បើចិត្តគិតល្អហើយ កាយក្តី វាចាក្តី រមែងប្រព្រឹត្តទៅតាម
អំណាចនៃចិត្តល្អនោះ ហើយបុណ្យក៏រមែងអន្ទោលតាមបុគ្គល
នោះ ប្រៀបដូចជាស្រមោលអន្ទោលតាមប្រាណដូច្នោះឯង ។

យោងទៅតាមពុទ្ធភាសិតខាងលើ យើងក៏អាចយល់បាន
ថា បុណ្យនិងបាបពិតជាមាន គ្រាន់តែថាខ្សែបុណ្យនិងខ្សែបាប
នោះ មិនបានស្ថិតនៅនឹងដដែលៗតែមួយកន្លែងនោះទេ គឺតែង
ប្រព្រឹត្តទៅ ហូរទៅរឿយៗជានិច្ច តាមពេលតាមសម័យដែលសត្វ
បានធ្វើនោះឯង យើងមិនអាចចង្អុលបង្ហាញថា បាបនិងបុណ្យ
ស្ថិតនៅត្រង់នេះត្រង់នោះ ឱ្យឃើញនឹងភ្នែកបានឡើយ សេចក្តីនេះ
ឧបមាដូចជារុក្ខជាតិមានផ្លែទាំងឡាយ កាលដែលផ្កានិងក្តីបមិន
ទាន់ចេញមកខាងក្រៅ យើងក៏មិនអាចចង្អុលប្រាប់អ្នកដទៃឱ្យ
ឃើញថា ផ្លែរបស់វាស្ថិតនៅត្រង់មែក ឬត្រង់ដើមបានឡើយ ។
លុះត្រាតែរុក្ខជាតិទាំងនោះបញ្ចេញផ្កានិងក្តីបចេញមក ទើបយើង

អាចមើលឃើញច្បាស់ថា នោះហ្នំ! ឈើបញ្ចេញផ្លែមកហើយតើ!
ន័យនេះ មានសេចក្តីស៊ីគ្នាទៅនឹងពុទ្ធភាសិតមួយកន្លែងទៀតថា :

(១) បាបេមិ បស្សតី ក្ស័ន្ធំ យាច បាមំ ន បច្ចតិ

យនា ច បច្ចតិ បាមំ អថ(បាបេមិ) បាបាទិ បស្សតិ ។

ក្ស័ន្ធបិ បស្សតី បាមំ យាច ក្ស័ន្ធំ ន បច្ចតិ

យនា ច បច្ចតិ ក្ស័ន្ធំ អថ(ក្ស័ន្ធ) ក្ស័ន្ធនិ បស្សតិ។

ប្រែថា : មនុស្សបាបដរាបណាបើបាបមិនទាន់ឱ្យផលទេ
ដរាបនោះមនុស្សបាបឃើញអំពើអាក្រក់ថា ល្អ លុះតែកាលណា
បាបឱ្យផល កាលនោះមនុស្សបាប ទើបឃើញអំពើអាក្រក់ថា
អាក្រក់ពិតមែន ។

ដរាបណា អំពើល្អមិនទាន់ឱ្យផល ដរាបនោះមនុស្សល្អ
រមែងឃើញអំពើល្អថាអាក្រក់ លុះតែកាលណាអំពើល្អឱ្យផល
កាលនោះមនុស្សល្អទើបឃើញអំពើល្អ ថាល្អពិតមែន ។

---

(១) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ធម្មបទគាថា បាវវគ្គ

រឿងចុន្ទស្វករិកៈ

* ២០២៧ *

ដើម្បីឱ្យជាក់ច្បាស់ថា "តើនរកមានដែរឬទេ ?" នោះ ខ្ញុំ
នឹងសង្ខេបរឿងមួយដែលមានសំដែងក្នុងគម្ពីរធម្មបទ ដើម្បីឱ្យ
ញាតិញ្ចាមបងប្អូនប្រុសស្រីបានអាន ហើយពិចារណាដោយ
ឧបាយនៃប្រាជ្ញាចុះ ។

ចុន្ទស្វករិកៈនោះ ជាអ្នកសម្លាប់តែសត្វជ្រូកយកសាច់លក់
ដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតពេញ ៥៥ ឆ្នាំ ។ កាលដែលគាត់សម្លាប់ម្តងៗ
គាត់ចាប់ជ្រូកចងជើង រួចយកកំណាត់ឈើទៅដាក់ក្នុងមាត់ជ្រូក
ដើម្បីឱ្យមាត់វាហារ បន្ទាប់មកគាត់ក៏យកទឹកក្តៅកំពុងពុះទៅ
ចាក់ច្រកក្នុងមាត់សត្វជ្រូកទាំងអស់នោះ ។ ទឹកក្តៅបានហូរចូល
តាមមាត់ជ្រូក ហូរនាំយកអាហារចាស់អាហារថ្មី និងលាមកចេញ
មកតាមគូថទាំងអស់ ។ សត្វជ្រូកទាំងនោះក៏ដល់នូវទុក្ខវេទនាក្លា-
ខ្លាំងខ្លោចផ្សា ហើយក៏ស្លាប់ទៅ ។ លុះជ្រូកនោះស្លាប់ហើយគាត់
ក៏យកដំបង ៤ ប្រុងទៅវាយដំឱ្យសាច់ជ្រូកទាំងនោះណែន ដើម្បី
មានទម្ងន់ធ្ងន់ និងលក់បានថ្លៃ ។ ដល់សម័យគាត់មានជម្ងឺ អំពើ
ដែលគាត់ប្រព្រឹត្តនោះ ក៏បណ្តាលឱ្យភ្លើងអំពើអវិចិមហានរកឆេះ

ឡើងមក ដុតរោលគាត់ឱ្យក្តៅអន្លះអន្លែងស្ទុះបម្រះននៀលឆ្នេរ
ឆ្នារវារទៅមកដោយក្បាលជង្គង់ ហើយស្រែកយំមានសំលេងដូច
សម្រែកជ្រូកដែលគាត់សម្លាប់ដែរ ។ គាត់រងទុក្ខវេទនាយ៉ាងនេះ
អស់ ៧ ថ្ងៃ ទើបស្លាប់ៗហើយក៏ទៅកើតក្នុងអវិចីមហានរក ។

ឧបមាទុក្ខក្នុងនរក

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ^(១)
បុគ្គលពាលដែលប្រព្រឹត្តនូវអំពើទុច្ចរិតដោយកាយ ដោយវាចា
ដោយចិត្ត លុះបែកឆ្នាយរូបកាយស្លាប់ទៅ រមែងកើតក្នុងអបាយ
ទុក្ខតិ វិនិបាតនរក ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីដែលអ្នកផងមិនគួរប្រាថ្នា មិនគួរ
ត្រេកអរ មិនគួរពេញចិត្តនោះគឺនរក ។

---

(១) សុត្តន្តបិដក មជ្ឈិមនិកាយ ឧបរិបណ្ណសក អដ្ឋមភាគ សុញ្ញតវគ្គ
ពាលបណ្ឌិតសូត្រ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីនេះមិនងាយនឹងធ្វើឧបមាឱ្យ
ដល់កិរិយានរកដែលមានទុក្ខបានឡើយ ។

កាលបើព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ មានភិក្ខុមួយ
រូបក្រាបបង្គំទូលសួរសេចក្តីនុ៎ះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះព្រះអង្គអាចនឹងធ្វើសេចក្តីឧបមាបានឬទេ ?
ព្រះមានព្រះភាគតបថា ម្ចាស់ភិក្ខុតថាគតនឹងអាចធ្វើបាន រួចទ្រង់
សំដែងថាៈ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពួករាជបុរសចាប់ចោរប្រព្រឹត្ត
អាក្រក់បានហើយនាំមកថ្វាយព្រះរាជារូចទូលថា បពិត្រព្រះសម្ម-
តិទេព អ្នកនេះជាចោរ ប្រព្រឹត្តអាក្រក់នឹងព្រះអង្គ បើទ្រង់សព្វ
ព្រះរាជហឫទ័យនិងដាក់អាជ្ញាណដល់ចោរនោះ សូមទ្រង់ដាក់
អាជ្ញានោះចុះ ។

ព្រះរាជាមានរាជឱង្ការថា នៃប្រស្នែងចូរអ្នករាល់គ្នាទៅ
យកលំពែងមួយរយចាក់បុរសនោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហម ។ ពេល
ថ្ងៃត្រង់បើបុរសនោះមិនទាន់ស្លាប់ទេ ចូរចាក់មួយរយលំពែង
ទៀត ។ លុះពេលរសៀលបើបុរសនោះនៅតែមិនស្លាប់ ចូរអ្នក
រាល់គ្នាយកលំពែងមួយរយទៅចាក់បុរសនោះទៀត ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះ
ថាដូចម្តេច ? បុរសនោះកាលបើគេចាក់ដោយលំពែងបីរយ តើ
នឹងទទួលរងទុក្ខទោមនស្សព្រោះលំពែងនោះជាហេតុដែរឬទេ ?

ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសនោះ
សូម្បីគេចាក់ដោយលំពែងតែមួយក៏ទទួលទុក្ខទោមនស្ស ព្រោះ
លំពែងនោះជាហេតុទៅហើយ ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅចាក់
ដោយលំពែងបីរយ ។

ត្រាវនោះឯងព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ចាប់យកនូវដុំថ្មតូច
មួយប្រមាណប៉ុនបាតដៃហើយត្រាស់សួរភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច ?

ដុំថ្មប្រមាណប៉ុនបាតដៃ ដែលតថាគតកំពុងកាន់នេះនិង
ស្តេចភ្នំហិមពាន្ត ណាធំជាង ?

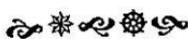
ភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដុំថ្មប្រមាណប៉ុន
បាតដៃដែលព្រះអង្គកំពុងកាន់នេះតូចពេកណាស់ ប្រៀបធៀបនឹង
ស្តេចភ្នំហិមពាន្តនោះមិនដល់នូវការរាប់ផង មិនដល់មួយចំណិត
ផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយសេចក្តីនេះ
មានឧមេយ្យដូចបុរសដែលគេចាក់ដោយលំពែងបីរយ រមែងរង
ទុក្ខទោមនស្សណាព្រោះលំពែងនោះជាហេតុ ។

ទុក្ខនោះឯង ប្រៀបធៀបនឹងទុក្ខរបស់នរកក៏មិនដល់នូវការ
រាប់ផង មិនដល់មួយចំណិតផង មិនដល់នូវការប្រៀបធៀបផង . ។

រឿងព្រះមាល័យ

ព្រះមាល័យ ជាអង្គព្រះអរហន្តមានមហិទ្ធិឬទ្ធិប្រហាក់ប្រ-
ហែលនឹងព្រះមោគ្គល្លាន ។ ថ្ងៃមួយព្រះមាល័យប្រារព្ធចុះទៅឋាន
នរក ផ្កាឈូកដុះឡើងប៉ុនកង់រទេះទទួលលោក ហើយលោក
អធិដ្ឋានដោយឬទ្ធិក៏អណ្តែតចុះទៅដល់ឋាននរក ពេលបានឃើញ
សត្វនរកកំពុងរងទុក្ខសែនមហាខ្លោចផ្សា ទើបលោកប្រើថាមពល
បាដិហារ្យសំដែងឬទ្ធិ ធ្វើឱ្យកើតជារឿងរលត់ភ្លើងនរកគ្រប់

កន្លែងឱ្យត្រជាក់ស្រួល ធ្វើខ្លះទង់ដែងឱ្យបែកខ្ចាត់ខ្ចាយ ធ្វើភ្នំ
ភ្លើងឱ្យរលាយ ធ្វើរកដែកឱ្យបាក់ខ្ទេចខ្ទី ធ្វើទឹកស្ទឹងប្រែឱ្យផ្អែម
ជាដើម ។ ពួកសត្វនរកមានចិត្តសប្បាយរីករាយជាខ្លាំងដោយចូរ
ស្បើយអំពីសេចក្តីទុក្ខដ៏សែនខ្លោចផ្សា បាននាំគ្នាក្រឡេកទៅ
មើលឃើញព្រះមាល័យ ក៏ចូលទៅកុះករ លើកដៃប្រណម្យថ្វាយ
បង្គំរួចទូលសួរថា ព្រះតេជគុណនិមន្តមកអំពីណា ? ។ ព្រះមាល័យ
តបថា៖ អាត្មាមកពីជម្ពូទ្វីបជាទីនៅនៃមនុស្សលោក ។ សត្វនរក
និយាយទាំងយំស្រែកថា បពិត្រព្រះគុណម្ចាស់ យើងខ្ញុំឃើញ
លោកម្ចាស់ជាលោកធំដុំណាស់ ចាត់ជាទស្សនានុត្តិរយៈយ៉ាងប្រ-
សើរ ។

កាលពីថ្ងៃមុន ព្រះមហាមោក្ខណ្ណានបាននិមន្តមកប្រោស
ពួកយើងខ្ញុំឱ្យសេចក្តីសុខសប្បាយយ៉ាងអស្ចារ្យម្តងរួចមកហើយ
ឥឡូវបានព្រះតេជគុណនិមន្តមកប្រោសពួកយើងខ្ញុំជាលើកទី ២
ជាកំពូលព្រេងល្អណាស់ សូមអង្វរព្រះតេជគុណមេត្តានិមន្តយាង
ស្តេចយមរាជឱ្យឃាត់ពួក នាយនិរយបាលកុំឱ្យធ្វើបាបពួកយើង
ពេក ។ ម៉្យាងទៀត ពេលលោកម្ចាស់ត្រឡប់ទៅជម្ពូទ្វីបវិញ
សូមផ្តាំញាតិមិត្តរបស់យើងខ្ញុំ ឱ្យពួកគេខំប្រឹងប្រែងធ្វើបុណ្យ

កុសល និងឧទ្ទិសកុសលកម្មឱ្យពួកយើងខ្ញុំផង ហើយសូមព្រះតេជ
គុណជួយហាមប្រាមដល់ពួកញាតិរបស់យើងខ្ញុំផង កុំឱ្យពួកគេធ្វើ
អំពើអាក្រក់ឱ្យសោះ ហេតុដែលនាំឱ្យពួកយើងធ្លាក់មកកាន់នរក
សោយទុក្ខធ្ងន់សម្លឹមអស្ចារ្យយ៉ាងនេះ ព្រោះកាលនៅជាមនុស្ស
យើងបានប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយ ច្រើនប្រការ មានការ
សំលាប់សត្វជាដើម ។

ព្រះមាល័យបានស្តាប់ពាក្យអង្វររបស់សត្វនរកដូច្នោះ
ហើយក៏មានព្រះទ័យករុណាកើតឡើង ទើបចូលឈានមានអភិ-
ញ្ញាជាទីតាំងហោះសំដៅទៅរកស្តេចយមរាជ បានដល់ប្រាសាទ
យ៉ាងលឿនប្រហែលផ្កាតម្រាមដៃម្តង ។

គ្រានោះអាមាត្យឈ្មោះ សរិគុត្ត អ្នកឈរយាមទ្វារ ដឹង
អច្ឆាស្រ័យរបស់ព្រះថេរៈ ហើយក៏ចូលទៅក្រាបទូលដំណឹងដល់
ស្តេចយមរាជៗ បានទ្រង់រាជានុញ្ញាតិឱ្យព្រះថេរៈចូលមកជួប
ដោយសិរី ។ ព្រះថេរៈនិមន្តចូលទៅក្នុងប្រាសាទបានគង់លើអាស-
នៈដ៏សមគួរ ហើយស្តេចយមរាជព្រមទាំងបរិវារក៏ក្រាបបង្គំដោយ
គោរព រួចត្រាស់សួរថា : តូតោ អគ្គប្លម តន្ត្រី បពិត្រព្រះ

គុណម្ចាស់ដ៏ចម្រើន តើព្រះគុណម្ចាស់និមន្តមកពីទីណាហ្ន៎ ? ចង់ជួប
និងញោម តើមានថេរកិច្ចយ៉ាងណាខ្លះ ?

ព្រះមាល័យថ្វាយព្រះពរថា អាត្មាភាពធ្វើដំណើរមកពី
ជម្ពូទ្វីប ប្រាថ្នាមកជួបនឹងព្រះអង្គ ។

យមរាជៈ ព្រះតេជគុណម្ចាស់ព្រះនាមអ្វី ?

មាល័យៈ អាត្មាភាពព្រះនាមមាល័យទេវៈថេរៈ ។

យមរាជៈ : ញោមសង្ស័យណាស់ព្រះនាមរបស់ព្រះគុណ
ម្ចាស់វែងអ្វីម៉្លោះ ? តើបានសេចក្តីថាដូចម្តេចទៅ ?

មាល័យៈ : ថ្វាយព្រះពរ បើស្តេចមានប្រាថ្នាចង់ជ្រាបអំពី
សេចក្តីនៃនាមរបស់អាត្មាភាពៗ នឹងថ្វាយសេចក្តីបាន ។ ដែល
ឈ្មោះថា "មាល័យ" ព្រោះអាត្មាភាពតែងតែនៅក្នុងកោះមាល័យ
ដែលមានដើមខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហមច្រើន បានជាអ្នកផងទាំងពួងហៅ
អាត្មាថា "មាល័យ" ដូច្នោះ ជាប់ជាបូរវិហមក ។ ពាក្យថា ទេវៈ ពី
ព្រោះអាត្មាភាពជាវិសុទ្ធិទេពដ៏ប្រសើរជាងទេពានិងមនុស្សទាំង-
ឡាយ ។ ពាក្យថា "ថេរៈ" ពីព្រោះអាត្មាភាពជាអ្នកមាំមួនខ្ជាប់ខ្ជួន
ដោយសីល សមាធិ បញ្ញា ។ រួមពាក្យថាៈ មាល័យ ទេវៈថេរៈ

បានសេចក្តីថា : ព្រះមាល័យជាវិសុទ្ធិទេពខ្ជាប់ខ្ជួនដោយសីល
សមាធិ បញ្ញា ។

យមរាជ : តាមដែលព្រះគុណវិសជ្ជនាមកនេះ ញោមស្តាប់
យល់ចូលចិត្តហើយ ប៉ុន្តែតើព្រះគុណម្ចាស់និមន្តមកនេះមានកិច្ច-
ការអ្វី ?

មាល័យ : អាត្មាភាពធ្វើដំណើរមកកាន់សំណាក់របស់ព្រះ-
អង្គក្នុងថ្ងៃនេះមានបំណងចង់សន្ទនាសាកធ្វាការពិតថា៖ បណ្តាសត្វ
នរកទាំងឡាយដែលបានរងទុក្ខវេទនារួចហើយ និងកំពុងរងទុក្ខ
ព្រមទាំងបំរុងនឹងមករងទុក្ខក្នុងសំណាក់របស់ព្រះអង្គជាបន្តបន្ទាប់
គ្នានេះ តើអំពើគ្រប់បែបយ៉ាងព្រះអង្គជាអ្នកបង្គាប់បញ្ជាឬ ?
ឬមួយនាយ និរយបាលធ្វើដោយចិត្តឯងទៅទេ ?

យមរាជ : ញោមមិនបានចេញពាក្យបង្គាប់ដោយខ្លួនឯង
ទេ ។

មាល័យ : បើដូច្នោះទេ តើអ្នកណាជាអ្នកបង្គាប់បញ្ជាទៅ ?

យមរាជ : អំពើដែលសត្វលោកកាលនៅជាមនុស្សធ្វើ
ដោយ កាយទុច្ចរិត វិច្ចរិត មនោទុច្ចរិត ហ្នឹងហើយ ដែល
បណ្តាលឱ្យធ្លាក់មកទទួលផលបាបរបស់ខ្លួនយ៉ាងនេះ ។

មាល័យ : ស្តេចត្រាស់ថា មិនបានបង្គាប់ទេ គឺផលកម្ម
ជាអ្នកបង្គាប់ អាត្មាភាពចូលចិត្តហើយ ប៉ុន្តែគួរដៃឬ? បើព្រះ-
អង្គគង់នៅស្ងៀម កន្លឹមកន្លើយ មិនរវល់ មិនហាមប្រាមឆ្ងាយ
និរយបាល ឱ្យបន្ទូរបន្ថយបន្ថើរដៃខ្លះផង បណ្តោយឱ្យធ្វើបាបគេ
ទទេៗយ៉ាងនេះមិនសំណំសំនួនទាល់តែសោះ ។

យមរាជ : ពួយ៉ា ! ព្រះមាល័យកិនព្យោមដូចជាគេកិន
អង្ករហើយតើ ! រឿងនេះសូមពិតថា ព្យោមបន្ទូរបន្ថយមិនបាន
ជាដាច់ខាត ។ ពីព្រោះព្យោមមិនមែនជាម្ចាស់បាបកម្មរបស់សត្វ
នរកទាំងនោះឯណា សត្វណាធ្វើបាបច្រើនក៏ត្រូវមកទទួលទោស
ធ្ងន់ សត្វណាធ្វើបាបតិចក៏ត្រូវទទួលទោសស្រាល ។ បើព្រះគុណ
ម្ចាស់ចង់ជ្រាប ចាំព្យោមពិតឱ្យជ្រាបថា មនុស្សមានបាប កាលបើ
ដល់ពេលស្លាប់ ត្រូវចុះមកកាន់ឋាននរកតាមកម្មរបស់ខ្លួននាំមក
ពួកនាយនិរយបាលបានបណ្តើរមកឱ្យព្យោមៗ ឃើញហើយក៏មាន
ចិត្តអាណិតស្ទើរបែកប្រមាត់ ។ កាលនាយនិរយបាលសូត្របញ្ជី
ទោសអាក្រក់ឱ្យស្តាប់ហើយ ព្យោមរឹតតែអាសួរឡើង រួចព្យោម
ក៏បានសួរនូវទេវទូតទាំងឡាយ៥ប្រការក្នុងទីចំពោះមុខសត្វនោះ
ដើម្បីឱ្យសត្វទាំងឡាយនោះអានស្ការតិឆ្លើយរួចនូវបញ្ហាណាមួយ

ញោមនឹងលើកលែងទោសឱ្យឡើងទៅកាន់ឋានសួគ៌បាន ។ ប៉ុន្តែ
 ពុំងាយមានឃើញសត្វណាមួយឆ្លើយរួចសោះ ថែមទាំងពោល
 ពាក្យទ្រគោះបោះបោកមកលើញោមទៀតផង ។ ញោមទ័លគំនិត
 ក៏បង្កាប់ឱ្យនាយនិរយបាននាំខ្លួនទៅទម្លាក់ក្នុងរណ្តៅនរក ឱ្យ
 សោយទុក្ខតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យរាងចាល ។

មាល័យ : យីអើ! មកពីនោះមកដល់នេះ គឺសង្វាតមកសួរ
 ការទេតើ បើមិនកិនធ្វើម្តេចនឹងបានអង្ករ បើមិនសួរធ្វើម៉េចនឹង
 បានដឹងខុសត្រូវ ។ តើមហាបពិត្រសួរនូវទេវទូតនោះយ៉ាងដូច
 ម្តេចទៅ ? ទេវទូតទាំង ៥ ប្រការនោះ គឺអ្វីខ្លះទៅ ?

យមរាជ : បពិត្រព្រះគុណម្ចាស់ ! បន្ទាប់ពីនាយនិរយបាន
 បានអានបញ្ជីទោសកំហុសរបស់សត្វនោះហើយ ញោមក៏សួរទេវ-
 ទូតទាំង ៥ ប្រការដោយសំដីទន់ភ្លន់ ផ្អែមល្ហែមថា :

ទេវទូតទី ១ (១)

យមរាជ = "អម្ពោ ន ភ្នំ អន្ទុស មន្ត្រស្ស័ស្ស មឋម៌
ទេវទូតំ បុគ្គត្តត្តិ " ម្នាលបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនបានឃើញនូវ
 ទេវទូតទី ១ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្ស លោកទេឬ ?

---

(១) មជ្ឈិមនិកាយ ឧបិបណ្ណាសក សុញ្ញតវគ្គ ទេវទូតសូត្រ

បុរស = " នាង្គសំ ភន្តតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។

យមរាជ = "អម្ពោ ប្ញរិស បល្ល ធិបាណតិ" ម្ចាស់បុរស
ដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនបានឃើញកូនខ្លឹកំពុងដេកផ្ទះ ដេកត្រាំក្នុងទឹក
មូត្រ និង លាមករបស់ខ្លួនក្នុងមនុស្ស លោកទេឬ ?

បុរស = "អង្គសំ ភន្តតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ ។

យមរាជ = "អម្ពោ ប្ញរិស ភស្ស បល្ល បនសាតិ" ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន តាំងតែពីអ្នកធំដឹងក្តីរហូតដល់ខ្លួនចាស់ តើធ្លាប់
មានគំនិតថា អាត្មាអញនេះឯង មានជាតិគឺការកើតជាធម្មតា
មិនអាចកន្លងនូវជាតិទៅបានឡើយ កាលណាបើអាត្មាអញស្លាប់
ទៅនឹងត្រូវត្រឡប់មកកើតដេកនៅច្រឡំដោយទឹកមូត្រនិងលា-
មករបស់ខ្លួនឯងទៀតមិនខាន បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញធ្វើនូវ
អំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្តដូច្នោះ ដែរឬ ?

បុរស = "នាសត្វិស្សំ ភន្ត បធានស្សំ ភន្តតិ " សូមទ្រង់
ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងគិតឃើញដូច្នោះបាន

ឡើយ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ
(ខ្ញុំព្រះអង្គគិតតែពីការរកស៊ី ចិញ្ចឹមជីវិតតែប៉ុណ្ណោះ) ។

យមរាជ = "អម្ពោ ម្លូស បមាទតកាយ ៗសៗ បដិសំ-
នេទិស្សសិគិ " ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ បាន
ជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។
អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្តីប្រមាទយ៉ាងណា ពួកនិរយបាល
នឹងធ្វើ (ទារុណកម្មដល់អ្នកឯង) យ៉ាងនោះ ព្រោះបាបកម្មរបស់
អ្នកឯងនោះ មិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ មិន
មែនបងប្អូនប្រុសធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបងប្អូនស្រីធ្វើឱ្យទេ មិនមែន
ពួកមិត្តអាមាត្យធ្វើឱ្យទេ មិនមែនពួកញាតិសាលោហិតធ្វើឱ្យទេ
មិនមែនពួកសមណព្រាហ្មណ៍ធ្វើឱ្យទេ មិនមែនទេវតាទាំងឡាយ
ធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុ៎ះ គឺអ្នកឯងធ្វើខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួល
នូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះវិញ ។

ខេត្តទូតទី ២

កាលបើបុរសនោះ ឆ្លើយថាខ្លួនមិនបានស្គាល់នូវទេវទូត
ទី១ ព្រោះហេតុតែខ្លួនជាមនុស្សប្រមាទដូច្នោះហើយ ស្តេចយមរាជ
ក៏តាំងផ្តើមសួរដេញដោល សួរឈ្លេចឈ្លីនូវទេវទូតទី២ ទៀតថា :

យមរាជ = "អម្ពោ បុរិស ន ក្នុង អទ្ទស វន្ត-
សេស្យសុ ទុតិយំ ទេវទ្ធកំ បាតុភូតន្តិ " ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន
អ្នកឯងមិនបានឃើញនូវទេវទ្ធតទី២ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្ស
លោកទេឬ ?

បុរស = "នាទ្ទសំ ភន្តតិ " សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ?

យមរាជ = "អម្ពោ បុរិស ។ល។ តិលភាមាត-
តត្តន្តិ " នៃបុរសដ៏ចំរើន ចុះអ្នកឯងមិនបានឃើញស្រ្តី ឬបុរស
ដែលមានអាយុ ៨០ឆ្នាំ ៩០ឆ្នាំ ឬ ១០០ឆ្នាំ ដែលចាស់គ្រាំគ្រា
មានអ្វីងជំនីរកោងដូចជាបង្កង់ផ្ទះ មានកាយកោងកាន់ឈើច្រត់
ដើរទៅញ័ររន្ធត់ក្តៅអន្ទះសា មានធ្មេញបាក់ មានសក់ស្កូវ មាន
ក្បាលឆក មានក្បាលទំពែក មានស្បែកជ្រើវជ្រួញ មានខ្លួនសៅ
ហួងដោយប្រជ្រុយ ក្នុងមនុស្សលោកទេឬ ?

បុរស = "អទ្ទសំ ភន្តតិ " : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា
ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ ។

យមរាជ = "អម្ពោ បុរិស ។ល។ វនសាតិ" ម្ចាស់
បុរសដ៏ចំរើន ចាប់តាំងពីអ្នកឯងធំដឹងក្តីរហូតដល់ចាស់ តើអ្នក

ធ្លាប់មានគំនិតថា អាត្មាអញមានសេចក្តីចាស់ត្រាំត្រាជាមេត្តា មិនអាចគេចវេះអំពីសេចក្តីចាស់ត្រាំត្រាទៅបានឡើយ បើដូច្នោះ(មុនពេលដែលអាត្មាអញ ក្លាយទៅជាមនុស្សចាស់ជរា) អាត្មាអញ គួរតែធ្វើអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា និងដោយចិត្ត (ឱ្យបានច្រើន) ដូច្នោះដែរឬ ?

បុរស = "នាសក្ខិស្សំ ភន្ត បមាទស្សំ ភន្តតិ"

សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច (នឹងគិតឃើញទេ) សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ = "វរុត្តា បុរិស បមាទភកាយ ។ល។

បដិសំរេនិស្សសីតិ " : ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។ អើ បុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្តីប្រមាទ (ហើយធ្វើនូវអំពើបាបកម្ម) យ៉ាងណា នាយនិរយបាលនឹងធ្វើ(នូវទោសដល់អ្នក) យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតបាបកម្មរបស់អ្នកនោះ មិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុ៎ះ គឺអ្នកឯងបានធ្វើដោយខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះវិញ ។

ទេវទូតទី ៣

ស្តេចយមរាជក៏បន្តសួរដេញដោល សួរឈ្មួចឈ្មួញនូវទេវ-

ទូតទី ៣ បន្តទៀត :

យមរាជ = “អម្ពោ ហ្វិស ន ត្នំ អទ្ធិស
មន្ទស្ស្យស្ត ភតិយំ ទេវទូតំ បាតុភូតន្តិ” : ម្ចាស់
បុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនបានឃើញនូវទេវទូតទី ៣ ដែលកើត
ប្រាកដក្នុងមនុស្សលោក ទេឬ ?

បុរស = “នាទ្ធិសំ ភន្តេតិ ” : សូមទ្រង់ព្រះ
មេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។

យមរាជ = “អម្ពោ ហ្វិស ន ត្នំ មល្យ ម
វេសិយមាណន្តិ” : នៃបុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនធ្លាប់បានឃើញ
ស្រ្តី ឬបុរសដែលមានជំងឺដល់នូវសចក្តិលំបាក កំពុងដេកត្រាំក្នុង
ទឹកមូត្រលាមករបស់ខ្លួន(មានការលំបាកយ៉ាកយ៉ាប់ដោយជម្ងឺ
ទាំងឡាយដូចជាគ្រុនក្តៅ គ្រុនចាញ់ រោគថ្លើម រោគខ្យល់
រោគធ្លាក់ឈាមជាដើម ដេកថ្ងូរហ៊ុះ) លុះតែមានពួកជនដទៃ
ជួយគ្រាហ៍ ទើបក្រោកឡើងរួច ក្នុងមនុស្សលោកដែរឬ ?

បុរស = “អន្ទសំ ភន្តេតិ ” : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តា

ប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឃើញ ។

យមរាជ = “អម្ពោ ម្មិន តស្ស ៗលៗ

មនសាតិ ” : ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន តាំងតែពីអ្នកធំដឹងក្តីរហូត
ដល់ចាស់ តើធ្លាប់មានគំនិតថា អាត្មាអញនេះមានជម្ងឺជាធម្មតា
មិនអាចកន្លងបង់នូវជម្ងឺទៅបានឡើយ បើដូច្នោះ(មុនពេលដែល
រោគទាំងឡាយចូលមកយាយីរុករានរូបកាយរបស់អាត្មាអញ) គួរ
ណាស់តែអាត្មាអញធ្វើនូវអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយ
ចិត្ត ដូច្នោះដែរឬទេ ?

បុរស = “នាសត្វិស្សំ ភន្តេ បមាទស្សំ

ភន្តេតិ ” : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច (នឹង
គិតឃើញ) ទេ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្ស
ប្រមាទ ។

យមរាជ = “អម្ពោ ម្មិន បមាទ - ចកាយ

ៗលៗ បដិសំវេទិស្សសិតិ ” : ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ព្រោះ
តែសេចក្តីប្រមាទបានជាអ្នកឯង មិនបានធ្វើសេចក្តីល្អ ដោយកាយ
ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។ អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្តីប្រមាទ

(ប្រព្រឹត្តិធ្វើនូវបាបកម្ម)យ៉ាងណា នាយនិរយបាលនឹងធ្វើ (នូវ
 ទោសដល់អ្នក)យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតថាបាបកម្មរបស់អ្នកឯងនោះ
 មិនមែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែន
 ទេវតាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ បាបកម្មនុ៎ះគឺអ្នកឯង បានប្រព្រឹត្តិធ្វើ
 ដោយខ្លួនឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនេះវិញ ។

ទេវទូតទី ៤

បន្ទាប់មកស្តេចយមរាជក៏បន្តសួរ ឈ្មួចឈ្មីនូវទេវទូត ទី

៤ជាបន្តទៀតថា :

យមរាជ = “អម្ពោ បូរិសេ ន ភំ អន្ទុសំ មន្តស្សេស្តុ ចត្តត្ត
 ទេវទូតំ បុត្តត្តត្តិ ”: នៃបុរសដ៏ចំរើន តើអ្នកឯងធ្លាប់បាន
 ឃើញទេវទូតទី ៤ ដែលប្រាកដក្នុងមនុស្ស លោកទេឬ ?

បុរស = “នាទ្ទុសំ ភន្តតិ” : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
 ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានឃើញទេ ។

យមរាជ = “អម្ពោ បូរិសេ ន ភំ មល្យ តិទ្ធិន្តតិ”:
 ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ចុះអ្នកឯងធ្លាប់បានឃើញនូវព្រះរាជាទាំង-
 ឡាយ កាលចាប់ចោរដែលប្រព្រឹត្តិអាក្រក់បានហើយ តែងត្រាស់

បង្គាប់ឱ្យគេធ្វើទោសទាំងឡាយច្រើនប្រការដល់ចោរនោះ ដូច
ជាឱ្យវាយដំច្រំធ្លាក់ ឱ្យកាត់ដៃ កាត់ជើង កាត់ស្លឹកត្រចៀក
កាត់ច្រមុះ ដាក់គុក ដាក់ច្រវាក់ ។ល។ រហូតដល់សម្លាប់ដោយការ
ព្យួរក ឬកាត់កជាដើម ដូច្នោះដែរឬទេ ?

បុរស = “អន្ទុសំ ភន្តេតិ” : សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឃើញ ។

យមរាជ = “អម្ពោ មុរិសេ តស្ស ។ល។ មនសាតិ”
នៃបុរសដ៏ចំរើន កាលអ្នកឯងធំដឹងក្តីឡើងរហូតដល់ចាស់ តើធ្លាប់
មានគំនិតថា ការប្រព្រឹត្តនូវអំពើលាមក អំពើបាប អំពើអកុសល
សូម្បីតែក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ក៏ត្រូវគេធ្វើទោស ដាក់ទារុណកម្មយ៉ាង
នេះទៅហើយ ចាំបាច់និយាយថ្វីដល់ទៅទុក្ខទោសនៅក្នុងបរលោក
បើដូច្នោះតួរណាស់តែអាត្មាអញប្រញាប់ប្រញាល់ធ្វើនូវអំពើល្អ
ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ដូច្នោះដែរឬទេ ?

បុរស = “នាសត្វិស្សំ ភន្តេ បមាណស្សំ ភន្តេតិ” សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាច(នឹងគិតឃើញ)ទេ សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ = “អម្ពោ ម្ងិស បមាទតកាយ ១០១ បដិ-

សំរេនិស្សសិតិ” = ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ
បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើនូវអំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា
ដោយចិត្ត ។ អើបុរស បើអ្នកឯងមានសេចក្តីប្រមាទ(ហើយ
ធ្វើនូវអំពើបាប)យ៉ាងណា ពួកនាយនិរយបាលនឹងធ្វើ(ទារុណកម្ម
ដល់អ្នកឯង)យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតបាបកម្មរបស់អ្នកឯងមិនមែន
មាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនទេវតា
ទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុះ គឺអ្នកឯងបានធ្វើដោយខ្លួនឯង
អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះវិញ ។

ទេវទូតទី ៥

បុរសនោះ បើទោះបីជាស្តេចយមរាជសួរដេញដោលតាំង
ពីទេវទូតទី ១ រហូតដល់ទេវទូតទី ៤ ក៏នៅតែជាអ្នកមិនមាន
ស្មារតីដដែល ព្រោះភារៈនៃខ្លួនជាមនុស្សធ្លាប់មានសេចក្តីប្រមាទ
ប្រកបដោយមិច្ឆាទិដ្ឋិ មិនជឿបុណ្យបាប មិនដឹងគុណទោស
ស្តេចយមរាជក៏ចាប់ផ្តើម សួរទេវទូត ទី ៥ ជាលើកចុងក្រោយ :

យមរាជ = "អម្ពោ ប្ញរិស ន ត្ថំ អទ្គសំ មនុស្សេស្ត បញ្ចមំ
ទេវទ្ធកំ បាតុភូតតិ" = ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន អ្នកឯងមិនធ្លាប់ឃើញ
នូវទេវទ្ធតទី ៥ ដែលកើតប្រាកដក្នុងមនុស្សលោកទេឬ ?

បុរស = "នាទ្គសំ ភន្តតិ" = សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គមិនធ្លាប់បានឃើញទេ ។

យមរាជ = "អម្ពោ ប្ញរិស ន ត្ថំ មល្យ វិប្បត្តជាតតិ" =
នៃបុរសដ៏កំសត់ តើអ្នកឯងមិនធ្លាប់បានឃើញស្រ្តី ឬបុរសដែល
ស្លាប់អស់មួយថ្ងៃ ឬស្លាប់អស់ពីរថ្ងៃ ឬស្លាប់អស់បីថ្ងៃ កំពុងហើម
ប៉ោង មានសម្បុរខៀវ ច្រើនមានខ្លះឈាមហូរចេញតាមទ្វារ
ផ្សេងៗឬទេ ?

បុរស = "អទ្គសំ ភន្តតិ" = សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស
ខ្ញុំព្រះអង្គធ្លាប់បានឃើញ ។

យមរាជ = " អម្ពោ ប្ញរិស តស្ស មល្យ មន-សាតិ" =
ម្ចាស់បុរសដ៏ចំរើន ចាប់តាំងពីកាលដែលអ្នកឯងធំដឹងក្តីរហូតដល់
ចាស់ តើធ្លាប់មានគំនិតថា (ទីបំផុតអាត្មាអញនឹងក្លាយទៅជា
សាកសពមានសភាពហើមប៉ោង មានខ្លះនិងឈាមហូរចេញតាម
ទ្វារទាំងឡាយ ដូចជាសាកសពដែលកំពុងប្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខ

របស់អាត្មាអញនេះ ដូច្នោះដែរមិនខាន) អាត្មាអញមានសេចក្តី
ស្លាប់ជាធម្មតា មិនអាចគេចផុតពីសេចក្តីស្លាប់បានឡើយ បើ
ដូច្នោះ មុនពេលសេចក្តីស្លាប់មកដល់អាត្មាអញត្រូវធ្វើអំពើល្អ ជា
បុណ្យកុសលដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ដូច្នោះដែរឬទេ ?

បុរស= “នាសត្វិស្សំ ភន្តេ បហានស្សំ ភន្តេតិ” = សូម
ទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ខ្ញុំព្រះអង្គជាមនុស្សប្រមាទ ។

យមរាជ= “អម្ពោ ម្មិន បហានតាយ មល្យ មនិ-
សំវេទិន្ធស្សសិតិ ” ម្ចាស់បុរស ព្រោះតែសេចក្តីប្រមាទ (មិនស្គាល់
នូវទេវទូតទាំងឡាយនោះហើយ) បានជាអ្នកឯងមិនបានធ្វើនូវ
អំពើល្អ ដោយកាយ ដោយវាចា ដោយចិត្ត ។ អើបុរស បើអ្នក
ឯងមានសេចក្តីប្រមាទយ៉ាងណា ពួកនាយនិរយបាលនិងធ្វើទោស
ដល់អ្នកឯង យ៉ាងនោះវិញ ត្បិតថាបាបកម្មរបស់អ្នកឯងនោះ មិន
មែនមាតាធ្វើឱ្យទេ មិនមែនបិតាធ្វើឱ្យទេ ។ល។ មិនមែនជាទេវ-
តាទាំងឡាយធ្វើឱ្យទេ ឯបាបកម្មនុះ គឺអ្នកឯងបានធ្វើដោយខ្លួន
ឯង អ្នកឯងនឹងត្រូវទទួលនូវវិបាកនៃបាបកម្មនោះដោយខ្លួនឯង ។

បពិត្រព្រះមាល័យដ៏ចម្រើន សូមព្រះគុណម្ចាស់ស្តាប់មើល
ចុះ សូម្បីតែញោមសាកសួរដេញដោល សួរឈ្មួចឈ្មីនូវទេវទូត

ជាតម្រូវដំណឹងនេះហើយ សត្វទាំងអស់នោះនៅតែរកគិតដល់
បុណ្យកុសលមិនឃើញដដែល ដូចដែលព្រះគុណម្ចាស់ទ្រង់ជ្រាប
ស្រាប់ហើយ ធម្មតាត្រូវក្តី មាតាបិតាក្តី តែងហាមប្រាមកូនចៅ
របស់ខ្លួនមិនឱ្យប្រព្រឹត្តខុសទុកមុនជាញយៗ លុះកូននោះប្រព្រឹត្ត
កន្លងនូវដំបូន្មានរបស់ខ្លួន គ្រូឬមាតាបិតាតែងចាប់កំហុស ហើយ
ធ្វើទោសដាក់ទណ្ឌកម្ម មានការវាយនិងជេរជាដើម ក៏ព្រោះតែ
សេចក្តីអាណិតស្រឡាញ់កូន ចង់ឱ្យកូននោះល្អ យ៉ាងណាមិញ
ញោចក៏មានមេត្តាសត្វនរកនោះដូច្នោះដែរ បានសួរនូវទេវទូត៥
ដង បញ្ជាក់ជាមុនញយៗ ឱ្យមានស្មារតីភ្ញាក់រលឹកឡើង បើសិន
ជាសត្វណាឆ្លើយរួចនូវ ខ ណាមួយ ក៏ទុកជាបានការ នឹងឱ្យរួច
ទោស ។ ដល់សួរទៅថា មិនដឹងមិនយល់គ្រប់តែទាំងអស់ដូច្នោះ
ឃើញថាសត្វនេះប្រមាទហើយស្រវឹងពេញទីចំពោះមុខទុក្ខទាំង ៥
ប្រការ មិនសមនឹងឱ្យបានឋានខ្ពស់នៅទេ ព្រោះហេតុដូច្នោះឯង
បានជាញោចបង្គាប់ឱ្យនាយនិរយបាល នាំយកទៅទំលាក់ក្នុង
រណ្តៅនរកតាមផលកម្មទៅ ។

បើម្តងៗ តើព្រះមាល័យយល់ដូចម្តេចដែរ ? តើឱ្យញោច
ធ្វើដូចម្តេចទៅទៀត ?

ព្រះមាល័យបានសន្មនាផ្ទាល់ជាមួយស្តេចយមរាជ អស់
 រយៈពេលយ៉ាងយូរ ក៏ឃើញថា ស្តេចយមរាជមានអធ្យាស្រ័យ
 អនុគ្រោះដល់សត្វនរកល្អដែរ ទើបថ្វាយព្រះពរថា សាធុ! សាធុ!
 ហើយព្រះមាល័យលាស្តេចយមរាជ ត្រឡប់មកកាន់ឋានមនុស្ស
 វិញ ហើយព្រះមាល័យបាននិមន្តទៅប្រាប់ញាតិមិត្តរបស់សត្វ
 នរកគ្រប់ច្រកល្អកតាមបណ្តាំរបស់សត្វនរក ។

ពួកប្រជាជនបានឮហើយ មានចិត្តភ័យខ្លាចចំពោះទុក្ខ
 ទោសក្នុងនរកជាខ្លាំង ហើយក៏បាននាំគ្នាទំលាក់ចោលនូវបាប
 គ្រប់បែបយ៉ាង និងនាំគ្នាធ្វើបុណ្យឱ្យទានរក្សាសីល ចំរើនភាវនា
 ប្រមូលផ្តុំប្រជុំកុសល ឧទ្ទិសមគ្គផលទៅដល់នរកប្រេតជាញាតិ
 របស់ខ្លួន នៅចំពោះព្រះភ័ក្ត្រព្រះមាល័យ ។ ពួកសត្វនរកប្រេតខ្លះ
 ដែលមានបាបកម្មស្រាលៗ ក៏បានទទួលនូវការអនុមោទនាបុណ្យ
 កុសល ហើយបានរួចរូតថាកស្ថាននរកប្រេតទៅទិស្ថានសុខ
 ក្សេមក្សាន្តទៅ ។

សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកបរលោក

ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ! យមរាជ ក្រោយពេលដែលបាន
ចោទសួរបុរសនោះនូវទេវទូតទាំង ៥ ចប់ហើយ (តែបុរសនោះ
ឆ្លើយមិនរួចសូម្បីមួយ ខ ណាសោះ ស្តេចក៏បានធ្វើនូវឥរិយាបថ
ស្ងៀមកន្តើយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ! លំដាប់នោះឯង នាយនិរយបាល
ទាំងឡាយក៏ធ្វើកម្មករណីឈ្មោះបញ្ចពិធពន្ធន៍ (ចំណង៥ប្រការ)
ចំពោះបុរសនោះ គឺផ្អែកបុរសនោះ ហើយបោះដៃកគោលក្តៅត្រង់
ដែលងខាងនិងត្រង់ជើងទាំងសងខាង ហើយនិងចំពាក់កណ្តាល
ទ្រូង ។ បុរសនោះសោយទុក្ខវេទនាខ្លាំងក្លាខ្លោចផ្សា ដរាបណា
បាបកម្មមិនទាន់អស់ ក៏ពុំទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ជួនកាលនាយនិរយបាលចាប់បុរស
នោះផ្អែកផ្ទុំហើយច្រាសដោយពូថៅ ជួនកាលចាប់ជើងលើក
ឡើងលើ ដាក់ក្បាលសំយ៉ុងចុះ ហើយពន្លះដោយកាំបិត ជួនកាល
ទឹមបុរសនោះនឹងរទេះបរទៅមកលើផ្ទៃដៃកក្តៅដែលភ្លើងកំពុង
រេះក្រហមច្រាល ជួនកាលប្រើបុរសនោះឱ្យរត់ឡើងរត់ចុះតាមភ្នំ

ធំៗដែលមានភ្លើងកំពុងឆេះសន្ទោសនៅ ជួនកាលចាប់ជើងក្របូច
ចោលទៅក្នុងខ្លះទង់ដែងដែលមានទឹកក្តៅកំពុងតែពុះកញ្ជ្រោល
យ៉ាងខ្លាំងក្លា ។ សត្វនរកដែលត្រូវស្មារក្នុងខ្លះទង់ដែង មានចល-
នាស្ទុះស្ទាដូចពុះទឹក ជួនកាលអណ្តែតឡើង ជួនកាលលិចចុះ
ជាសត្វមានសេចក្តីទុក្ខក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់
ដរាបណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ជួនកាលនាយនិរយបាល ចាប់បុរស
នោះបោះចូលទៅក្នុងមហានរក ។ មហានរកមានមុំ៤ មានទ្វារ៤
ខាងក្នុងចែកចេញជាចំណែកតូច ចំណែកធំ មានកំពែងដែកព័ទ្ធ
ជុំវិញ មានគ្របបិទពីលើធ្វើដោយដែក រណ្តៅនៃមហានរកទាំង
មូលមានភ្លើងឆេះសន្ទោសនៅសព្វទាំងអស់ គឺអណ្តាតភ្លើងឆាប
ឆេះពីជញ្ជាំងខាងកើតដល់ជញ្ជាំងខាងលិច ពីជញ្ជាំងខាងជើង
។ល។ ឆេះពីផ្ទៃខាងលើដល់បាតខាងក្រោម ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ! ក្នុងសម័យខ្លះ គឺយូរៗមានម្តង ទ្វារ
ខាងមុខនៃមហានរកក៏បើកចេញមកបុរសនោះក៏រត់យ៉ាងលឿន
កាលណាគេខំរត់លឿន សាច់ ស្បែក សសៃ ឆ្អឹង ខួរក្នុងឆ្អឹង
ក៏ឆេះខ្លោចក្លាយជាផេះអស់តែត្រឡប់កើតជាថ្មីទៀតដូចដើមវិញ

ហើយពុំដែលបានចេញផុតពីទ្វារនរកនោះម្តងណាឡើយ ។ គេ
សោយទុក្ខក្លាខ្លាំង ខ្លោចផ្សា ដរាបណាបាបកម្មមិនទាន់អស់ ក៏មិន
ទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ក្នុងពេលនោះទ្វារខាងក្រោយ ខាង
ជើង ខាងត្បូងនៃមហានរកនោះក៏បើកចេញ បុរសនោះរត់យ៉ាង
លឿន ដើម្បីចេញមកក្រៅ ក្នុងខណៈនោះ សាច់ ស្បែក សសៃ
ឆ្អឹង ។ល។ ខ្វែរក្នុងឆ្អឹង ក៏ឆេះទៅជាផេះ បុរសនោះបានរត់ទៅ
ដល់ទ្វារ តែពុំទាន់បានចេញផុតទ្វារនៃមហានរកៗ ក៏បិទវិញ ។
បុរសនោះ នៅសោយទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សា កាលណាបើបាប
កម្មមិនទាន់អស់ ក្នុងកាលនោះក៏មិនទាន់ស្លាប់ឡើយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! មានពេលខ្លះ បុរសនោះចេញតាម
ទ្វារក្រោយនៃមហានរកនោះ ហើយក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងរណ្តៅនរក
មួយទៀតឈ្មោះ គូថនរក(នរកដែលពោរពេញទៅដោយលាមក)
ទៀត។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! នៅក្នុងគូថនរកនោះ មានដង្កូវ
មានមាត់ស្រួចដូចម្កូល សាច់ ស្បែក ឆ្អឹង សសៃ ។ល។ ខ្វែរក្នុងឆ្អឹង
នៃបុរសនោះ សត្វដង្កូវទាំងនោះខាំស៊ីអស់ពុំមានសល់ឡើយ ។

បុរសនោះសោយទុក្ខក្នាខ្លាំងខ្លោចផ្សា តែបើបាបកម្មមិនទាន់អស់
ក៏មិនទាន់ស្លាប់ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពេលបុរសនោះរួចពីគូថនរកទៅ
ក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងរណ្តៅនរកមួយទៀតឈ្មោះ ថាកុក្កលនរក(នរកផេះ
ក្តៅ) ពេលដែលធ្លាក់ទៅហើយ គេសោយទុក្ខវេទនាក្នាខ្លាំងខ្លោច
ផ្សា ដរាបណាបាបកម្មនោះមិនទាន់អស់ ដរាបនោះក៏មិនទាន់
ស្លាប់ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! មានព្រៃរកាដ៏ធំខ្ពស់ត្រដូចឡើង
មួយយោជនី មានបន្ទា ១៦ ធ្នាប់ ភ្លើងឆេះក្តៅសព្វ ភ្លឺច្រាល
រន្ទាលសន្ទោសនៅតាំងនៅបន្ទាប់គ្នានឹងកុក្កលនរកនោះឯង ។ ពួក
នាយនិរយបាល ក៏ប្រើបុរសនោះឱ្យឡើងឱ្យចុះអំពីព្រៃរកានោះ ។
បុរសនោះរងទុក្ខវេទនាក្នាខ្លាំងខ្លោចផ្សាលើដើមរកានោះ បើបាប
កម្មមិនទាន់អស់ត្រឹមណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ត្រឹមនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ព្រៃស្មៅសសិតធំតាំងនៅបន្ទាប់
គ្នានឹងព្រៃរកានោះឯង ។ បុរសនោះចូលទៅក្នុងព្រៃស្មៅសសិត
នោះ ។ ខ្យល់បក់ស្លឹកស្មៅសសិតហើយមកកាត់ដៃកាត់ជើង កាត់
ស្លឹកត្រចៀកទាំងច្រមុះ (របស់បុរសនោះ) ។ បុរសនោះសោយ

ទុក្ខវេទនាយ៉ាងក្លាខ្លាំងខ្លោចផ្សាក្នុងព្រៃសសិតនោះ បើបាបកម្ម
មិនទាន់អស់ត្រឹមណាក៏មិនទាន់ស្លាប់ត្រឹមនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! មានស្ទឹងទឹកផ្សា(ប្រៃ)ដ៏ធំតាំង
នៅបន្ទាប់នឹងព្រៃស្មៅសសិតនោះឯង ។ បុរសនោះក៏ធ្លាក់ទៅក្នុង
ស្ទឹងនោះទៀត ។ បុរសនោះជួនកាលអណ្តែតបណ្តោយខ្សែទឹក ជួន
កាលអណ្តែតច្រាស់ខ្សែទឹក ជួនកាលអណ្តែតទាំងបណ្តោយទឹក
ទាំងច្រាស់ទឹកក្នុងស្ទឹងនោះ ។ បុរសនោះរងទុក្ខវេទនាក្លាខ្លាំងខ្លោច
ផ្សា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ដរាបណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពួកនិរយបាលយកសន្ទូចស្ទូចវាត់
ឡើងមកដាក់លើគោក ហើយសួរយ៉ាងនេះថា នៃបុរស អ្នកឯង
ប្រាថ្នាអ្វី ? បុរសនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើនខ្ញុំឃ្លាន
បាយ ។ ពួកនិរយបាល ក៏យកកង្វែរដៃកញ្ជៅដែលភ្លើងកំពុងឆេះ
សព្វ ភ្លឺច្រាលរន្ទាលសន្ទោសន្ទៅ មកបើកមាត់បុរសនោះ ហើយ
ញាត់នូវដុំទង់ដៃដៃកញ្ជៅដែលភ្លើងកំពុងឆេះចូលទៅក្នុងមាត់ ដុំទង់
ដៃដៃនោះក៏ឆេះបបួរមាត់ ឆេះមាត់ ឆេះបំពង់ក ឆេះពោះ នាំយក
ទាំងពោះវៀនធំ ពោះវៀនតូចរបស់បុរសនោះចេញមកខាងក្រោម

បុរសនោះរងទុក្ខវេទនាក្នុងខ្លាំងខ្លោចផ្សាក្នុងនរកនោះ បើបាបកម្ម
មិនទាន់អស់ត្រឹមណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ត្រឹមនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ! ពួកនិរយបាលសួរបុរសនោះទៀត
ថា នៃបុរស អ្នកឯងប្រាថ្នាអ្វី ? បុរសនោះឆ្លើយថា បពិត្រលោក
ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំស្រេកទឹកណាស់ ។ និរយបាល ក៏យកកង្វែរដៃកង្កែប
ដែលភ្លើងកំពុងឆេះសព្វ ភ្លឺច្រាលរន្ទាលមកបើកមាត់បុរសនោះ
ហើយបង្អកទឹកទង់ដៃដង្កើត ដែលភ្លើងកំពុងឆេះសព្វភ្លឺច្រាល
រន្ទាលសន្ទោសន្ទោទៅក្នុងមាត់ ។ ទឹកទង់ដៃដង្កើត បបូរមាត់
ឆេះមាត់ ឆេះបំពង់ក ឆេះពោះ នាំយកទាំងពោះវៀនធំ ទាំង
ពោះវៀនតូច របស់បុរសនោះ ចេញមកខាងក្រោម ។ បុរស
នោះសោយទុក្ខវេទនាក្នុងខ្លាំងខ្លោចផ្សាក្នុងនរកនោះ បើបាបកម្ម
មិនទាន់អស់ដរាបណា ក៏មិនទាន់ស្លាប់ដរាបនោះ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (បន្ទាប់មក) ពួកនិរយបាល ក៏បោះ
ទំលាក់បុរសនោះទៅក្នុងមហានរកវិញ ។

ហេតុអ្វីសត្វនរកមិនស្លាប់?

សេចក្តីនេះគួរឱ្យមានសេចក្តីសង្ស័យណាស់ដែរ តាមដែលយើងបានអានពីខាងដើមមក យើងបានដឹងថា សេចក្តីទុក្ខក្នុងនរកធ្ងន់ក្រៃពេកណាស់ មិនអាចនឹងពណ៌នាប្រៀបធៀបនឹងសេចក្តីទុក្ខក្នុងមនុស្សបានឡើយ ចុះហេតុអ្វីក៏សត្វនរកនៅតែមិនស្លាប់ ? សេចក្តីនេះខ្ញុំមិនបានបកស្រាយទេ តែសូមនិមន្តនិង អញ្ជើញមិត្តអ្នកអានទាំងឡាយសិក្សាអំពីការសន្តនាសាកច្នារវាងព្រះបាទ ទិសិទ្ធាធិរាជ និងព្រះអរហន្តមួយព្រះអង្គព្រះនាម នាគសេនតេរ ដូចតទៅ :

ស្តេចមិលិន្ទ៖ ^(១) (បពិត្រលោកម្ចាស់ សេចក្តីថា : ភ្លើងនរកមានកំដៅក្តៅជាទីបំផុត ជាងភ្លើងជាប្រក្រតិសព្វថ្ងៃនេះ ឯភ្លើងយើងជាប្រក្រតិនេះ ថាបើបុគ្គលនឹងយកដុំថ្មយ៉ាងតូចប្រមាណប៉ុនកំភួនដៃឬ ប៉ុនកំភួនជើងទៅដាក់ដុតក្នុងគំនរភ្លើងយ៉ាងធំៗ អស់ពេលប្រហែលមួយថ្ងៃក៏ដោយ ឯដុំថ្មតូចនោះមិនអាច

---

(១) មិលិន្ទប្បញ្ញា ត្រង់ បកតិអត្ថិតោនេរយគ្គិនំ ឧណ្ហការប្បញ្ញា

រលាយទៅបានឡើយ ចំណែកភ្លើងក្នុងស្ថាននរកនោះ ថាបើមាន
ដុំថ្មយ៉ាងធំប៉ុនផ្ទះធ្លាក់ចុះទៅក្នុងនរកនោះ ដុំថ្មធំនោះឯងក៏នឹង
រលាយសាបសូន្យទៅមួយរំពេចមិនខានឡើយ ។ ពាក្យពោល
យ៉ាងនេះខ្ញុំមិនជឿសោះឡើយ ម្យ៉ាងទៀតថា សត្វដែលកើតក្នុង
ស្ថាននរកនោះមានអាយុវែងរាប់ពាន់ឆ្នាំ ។ បើភ្លើងនរកនោះមាន
កំដៅដល់ម៉្លោះ ហេតុអ្វីក៏មិនអេះកំទេចសត្វនរកឱ្យស្លាប់មួយរំ-
ពេចទៅ ? ម្តេចក៏ឱ្យរស់នៅយូរម៉្លោះ ? សេចក្តីយ៉ាងនេះខ្ញុំរកជឿ
មិនបានសោះលោកម្ចាស់ ។

ព្រះនាគសេនត្ថេរៈ បពិត្រមហារាជ! ចុះមហាបពិត្រស្តេច
ជ្រាបដែរឬថា មេក្រោក មេមាន់ មេក្រពើ និងមេអណ្តើកទាំង-
ឡាយនោះវាតែងទំពារស៊ី ឬតែងលេបនូវដុំថ្ម ឬដុំគ្រួស (ឬគ្រាប់
ស្រូវ) ទាំងឡាយទៅក្នុងពោះវាមែនឬមិនមែនទេមហារាជ ?

ម: អរម ភន្តេ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ធំធេង ! ឯពាក្យនោះ
មែនយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។

ន: ភី បន ភានិ មហារាជ បពិត្រមហារាជ ចុះដុំថ្មឬដុំ
គ្រួស (ឬគ្រាប់ស្រូវ) ដែលចូលទៅក្នុងផ្ទៃ ប្រហែលជាវល្លយដែរ
ឬអ្វី មហារាជ ?

ម: អរម ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ! ឯដុំទាំងនោះ
តែងក្តៅរលួយទៅមិនមានសេសសល់ទេ ។

ន: បពិត្រមហារាជ ! ចុះគភីគឺពងឬ កូនដែលនៅក្នុងផ្ទៃ
មេនៃសត្វទាំងនោះប្រហែលជាវលួយរលាយអស់ដូចជាដុំថ្ម និង ដុំ
គ្រួស (ឬគ្រាប់ស្រូវ) នោះឬដូចម្តេច ?

ម: ន ហិ ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ! គភី ឬកូន
របស់សត្វទាំងនោះមិនរលួយរលាយឡើយលោកម្ចាស់ ។

ន: តេន ការណេន ព្រោះហេតុដូចម្តេចមហាបពិត្រ ត្រង់
ដុំថ្មនិងដុំគ្រួស(ឬគ្រាប់ស្រូវ)ចេះឆេះរលួយទៅបាន ឯគភីដែល
ស្ថិតនៅក្នុងពោះនៃសត្វនោះដូចគ្នាដែរ បែរទៅជាមិនរលួយ សេច
ក្តីនេះគួរឱ្យសង្ស័យដែរមហារាជ តើស្តេចនឹងទ្រង់ជ្រាបយ៉ាងណា?

ម: មញ្ញមិ ភន្ត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ! ឯគភីរបស់
សត្វដែលមិនរលួយ ដូចអាហារទាំងពួងនោះ ព្រោះគភីនោះ
អាស្រ័យនៅដោយកំលាំងនៃផលកុសល ឬ អកុសលដែលសត្វ
នោះបានធ្វើហើយនោះឯង សូមលោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន : ឯចមេច ខោ មហារាជបពិត្រស្តេចមហារាជ ! សេច-
ក្តីនេះប្រៀបដូចសត្វនរកដែលកើតក្នុងភ្លើងនរកៗ ឆេះកំដៅអស់

មួយពាន់ឆ្នាំ ឬច្រើនជាងមួយពាន់ឆ្នាំ ហើយសត្វទាំងនោះមិន
 រលាយបាត់បង់ជីវិតទៅបាន ក៏មិនមែនដោយហេតុអ្វីឡើយ គឺ
 ដោយកំលាំងនៃអកុសលកម្មរបស់សត្វនោះឯង ហើយបានជាសត្វ
 បានកើត បានចំរើននៅក្នុងនរកនោះ វេលាដល់ស្លាប់ក៏ស្លាប់ក្នុងទី
 នោះផង បពិត្រមហារាជ! សេចក្តីនេះត្រូវគ្នានឹងសុភាសិតរបស់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទេសនាទុកមកថា៖ សេ ន ច
 គាត កាលំ គឃយ្យ យាត ន កំ បាបតម្ភំ លុត្តិ ហោតិ សេចក្តី
 ថា បើបាបកម្មមិនទាន់អស់ឬមិនទាន់វិនាសទៅដរាបណា សត្វ
 (នរក) នោះក៏មិនទាន់ធ្វើកាលកិរិយាទៅដរាបនោះសូមទ្រង់ជ្រាប ។

ទ្រង់សំដែងអំពីការដែលសត្វនរកមិនងាយស្លាប់ នោះ
 ព្រះនាគសេនត្ថេរបានឧបមាដោយច្រើនទៀតដូចជា មេខ្លាធំ មេ
 ខ្លាដំបងជាដើម តែងទំពាស៊ីនូវសាច់និង ឆ្អឹងនៃសត្វម្រិតទាំង-
 ឡាយ ហើយសាច់និងឆ្អឹងនៃម្រិតទាំងអស់នោះតែងរលួយអស់
 គ្មានសេសសល់ តែកូនដែលនៅក្នុងផ្ទៃនៃមេខ្លាធំ ឬមេខ្លាដំបង
 នោះ នៅតែមិនស្លាប់ សេចក្តីនេះយ៉ាងណា រីឯសត្វនរកថ្វីបើភ្លើង
 នរកក្តៅដល់ម្លោះនៅតែមិនស្លាប់ ក៏ព្រោះតែកំលាំងនៃបាបកម្ម
 ដែលសត្វនរកនោះធ្វើនោះឯង ។ ម្យ៉ាងទៀតដូចជាស្រ្តីដែលមាន

ផ្ទៃពោះតែងបរិភោគនូវបង្កែម ឬចំអាប រីងខ្លះ ទន់ខ្លះ ហើយអាហារទាំងនោះ ក៏រលួយរលាយក្លាយទៅជាសាមកម្មត្រអស់គ្មានសេសសល់ ប៉ុន្តែសត្វដែលអាស្រ័យនៅក្នុងផ្ទៃនោះមិនបានរលាយស្លាប់បាត់បង់ជីវិតឡើយ នេះគឺបណ្តាលមកពីកុសលនិងអកុសលជាអ្នកគាំទ្រ សេចក្តីនេះយ៉ាងណា រីឯសត្វនរកថ្វីបើភ្លើងនរកក្តៅយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏នៅតែមិនស្លាប់ ក៏ព្រោះតែបាបអកុសលរបស់សត្វនរកនោះមិនទាន់អស់ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ជានន្តជានប្បញ្ញា

(រវាងអ្នកដែលដឹងបុណ្យចាបនិងអ្នកមិនដឹង ពេលដែលធ្វើចាបតើអ្នកណាចាបធ្ងន់ជាង) ?

ការដែលលើកយកបញ្ហានេះមកសំដែង ព្រោះខ្ញុំធ្លាប់ឮពពួកជនខ្លះតែងជជែកគ្នាជារឿយៗ ប៉ុន្តែនៅតែមិនដាច់ស្រេចសោះ ហើយក្នុងពេលនេះខ្ញុំក៏មិនចាំបាច់ពន្យល់ឱ្យពិស្តារទេ សូមមិត្តអ្នកអានសិក្សាអំពីការសន្តនាសាកច្នា រវាងស្តេចមិលិន្ទាធិរាជ និង ព្រះនាគសេនត្រូវ ដូចតទៅ:

ព្រះបាទមិលិន្ទ៖^(១) ស្តេចទ្រង់សួរទៅព្រះនាគសេនត្ថេរ
ថា៖ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន ជនពីរនាក់ ជនម្នាក់ជាអ្នកចេះដឹង
ស្គាល់បុណ្យបាប ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើបាប ជនម្នាក់ទៀតជា
អ្នកមិនបានចេះដឹងមិនស្គាល់បុណ្យបាបទេ ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើ
បាបកម្មដូចគ្នា បណ្តាជនទាំងពីរនាក់នោះ តើជនណាបានផលបាប
ច្រើនជាងជនណាលោកម្ចាស់ ?

ព្រះនាគសេនត្ថេរថ្វាយព្រះពរថា បពិត្រសម្តេចមហារាជ
ជំនុំជនទាំងពីរនោះ ជនណាដែលមិនចេះដឹង ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅហើយ
ទៅធ្វើបាបកម្ម ជននោះបានផលបាបច្រើនជាងអ្នកដែលចេះដឹង
សូមទ្រង់ជ្រាប ។

ម៖ បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចម្រើន បើដូច្នោះទោសនោះប្លែកគ្នា
នឹងទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះលោកម្ចាស់ ឯទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះថា
បើជនណាជា រាជបុត្រ ឬជា រាជមហាមាត្យ ជាអ្នកដឹងការខុសត្រូវ
ធ្ងន់ស្រាល ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអាក្រក់ផ្សេងៗឱ្យខុសចាក
រាជប្បញ្ញតិហើយ យើងខ្ញុំត្រូវធ្វើទោសដាក់ទណ្ឌកម្មដល់ជនទាំង
នោះ ជាទ្វេគុណលោកម្ចាស់ ។

ន: បពិត្រសម្តេចមហារាជ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ព្រះយោបល់
ឈ្លែងយល់ក្នុងសេចក្តីនេះដូចម្តេចទៅ អាត្មាភាពនឹងប្រៀបជា
សេចក្តីថ្វាយឱ្យជាក់ច្បាស់ថា ដូចជាជនពីរនាក់ ជនម្នាក់ជាអ្នក
ល្ងង់ខ្លៅ មិនដឹង មិនស្គាល់នូវដុំដែកមានភ្លើងកំពុងឆេះក្រហម
រន្ទាលច្រាលឆ្កៅ គួរឱ្យញញើតស្ទើរបជាពន្លឺកពេក ហើយជននោះ
យកដៃទៅចាប់កាន់ដោយស៊ប់ស្ងួនចំពោះត្រង់ដុំដែកនោះ ដោយ
សេចក្តីយល់ខុសថាជាវត្ថុឡើងផ្សែង ឯជនម្នាក់ទៀតជាអ្នកដឹង
ប្រាកដថា ដុំក្រហមនោះចំពោះជាដុំដែកមានភ្លើងកំពុងឆេះក្រហម
រន្ទាលច្រាលឆ្កៅ តែត្រូវការនឹងលូកទៅចាប់យកដុំដែកនោះដែរ
ក៏បណ្តាជនទាំងពីរនាក់នោះ តើជនណានឹងត្រូវគ្រោះរលាករលួយ
ដៃនោះច្រើនជាងជនណា មហាបពិត្រ ?

ម: បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ជនណាដែលមិនដឹង មិន
ស្គាល់នូវដុំដែកក្តៅហើយ យកដៃទៅចាប់កាន់ដោយស៊ប់ស្ងួន
ជននោះនឹងត្រូវកំដៅយ៉ាងខ្លាំងដល់រលាករលួយដៃមិនខាន សូម
លោកម្ចាស់ជ្រាប ។

ន: បពិត្រមហារាជ សេចក្តីនេះមានគួរនាដូចម្តេចមិញ
ថាមានគួរនាដូចជាជនដែលជាអ្នកមិនដឹងការខុសត្រូវធ្ងន់ស្រាល

ហើយទៅប្រព្រឹត្តធ្វើអំពើអាក្រក់ ជននោះឯងនឹងបានផលបាប ច្រើនជាងអ្នកដែលចេះដឹងនោះ សូមស្តេចជ្រាប ។

ម: លោកម្ចាស់ប្រសប់ប្រៀបប្រាយអធិប្បាយ ជាសេចក្តី ងាយស្តាប់ពេកណាស់ ។

បំណកស្រាយចំណង់ខ្លះៗ

សំណួរ : តើស្តេចយមរាជមានដែរឬទេ ? ឬក៏គ្រាន់តែ ជានិម្មិតឱ្យឃើញទៅតាមកម្មរបស់សត្វទេដឹង ?

ចម្លើយ : ស្តេចយមរាជគឺមានពិតប្រាកដក្នុងលោក មិន មែនគ្រាន់តែជាកម្មនិម្មិតទេ ។

សំណួរ : តើស្តេចយមរាជនោះបានធ្វើកម្មអ្វីបានជាកើត ក្នុងទីនោះ ?

ចម្លើយ : កម្មដែលគាត់កសាងនោះគឺ កាលនៅជាមនុស្ស គាត់ធ្វើបុណ្យខ្លះធ្វើបាបខ្លះ, ព្រេកអរនឹងគេធ្វើបុណ្យខ្លះ ព្រេកអរ នឹងគេធ្វើបាបខ្លះ ។ ដូច្នោះហើយ បណ្តាលឱ្យគាត់បដិសន្ធិជាស្តេច យមរាជ ។

សំណួរ : តើចំពោះស្តេចយមរាជផ្ទាល់ មានការសោយសុខ ឬ ទុក្ខយ៉ាងណាដែរ ?

ចម្លើយ : ស្តេចនោះ គឺជាស្តេចវិមានិកប្រេត ព្រោះវិមានិកប្រេតនោះ ជួនកាលសោយទិព្វសម្បត្តិ មានដើមកប្បត្រឹក្សជាទិព្វ ឧទ្យានជាទិព្វ ស្រីរំពំជាទិព្វ សោយសុខនៅក្នុងទិព្វវិមាននោះ ប៉ុន្តែជួនកាលក៏ក្លាយទៅជាស្តេចយមរាជសោយកម្មវិបាក ។

សំណួរ : ចុះចំណែកពួកនាយនិរយបាលឬយមបាលនោះ តើ ពួកគេបានធ្វើកម្មអ្វីបានជាទៅកើតក្នុងទីនោះ ?

ចម្លើយ : កាលពួកគេកើតជាមនុស្សនោះ បានត្រេកអរនឹងគេធ្វើបុណ្យខ្លះ ត្រេកអរនឹងគេធ្វើបាបខ្លះ ទើបបណ្តាលឱ្យពួកគេទៅកើតក្នុងកំណើតបែបនេះ ។

សំណួរ : តើសត្វលោកទាំងអស់ដែលស្លាប់ទៅ ត្រូវស្តេចយមរាជសួរចម្លើយកាត់ក្តីទាំងអស់គ្នាឬ ?

ចម្លើយ : មិនមែនដូច្នោះទេ សេចក្តីនេះគឺថា បើសត្វណាបានធ្វើបុណ្យច្រើន វេលាដែលស្លាប់ក៏ត្រូវបដិសន្ធិនៅក្នុងស្ថានមនុស្សឬស្ថានសួគ៌ទេវលោកតែម្តង ។ ចំណែកសត្វណាបានធ្វើបាប

កម្មច្រើន ក៏ត្រូវធ្លាក់នរកតែម្តង ព្រះយមរាជមិនចាំបាច់សួរចំ-
លើយទេ ។

សំណួរ : តើពេលដែលនាយនិរយបាល នាំសត្វនរកមក
ដល់ស្តេចយមរាជក៏ចាប់ផ្តើមសួរនូវទេវទូតទាំង៥នោះភ្លាម ឬ ក៏
មានសួរអ្វីផ្សេងទៀតដែរ ?

ចម្លើយ : មិនមែនទេ មុននឹងសួរនូវទេវទូតទាំង ៥ ស្តេច
យមរាជបានសួរអំពីអំពើកម្មរបស់សត្វ កាលនៅជាមនុស្សថា តើ
ធ្លាប់បានធ្វើបុណ្យ សន្សំកុសល បំរើមាតា បិតាដែរឬទេ ? បើ
សត្វនោះនឹករលឹកដល់បុណ្យកុសលដែលខ្លួនបានធ្វើនឹងឱ្យរួចទោស
បើសត្វនោះនឹកមិនឃើញទេ ទើបសួរនូវទេវទូតទាំង ៥ ទៀត ។

សំណួរ : តើស្តេចយមរាជនោះមានចិត្តកាចសាហាវដូចជា
គេលេងរឿងល្ខោនដែរឬទេ ?

ចម្លើយ : មិនមែនទេ បើសិនជាគាត់មានចិត្តកាចសាហាវ
នោះ គាត់មិនចាំបាច់សួរនូវទេវទូតទាំង ៥ នោះឡើយ ។

សំណួរ : តើស្តេចយមរាជនោះតែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
ណាទៅ ?

ចំណើយ : គាត់តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះល្អណាស់ ដូចដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដែងថា:

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រឿងរ៉ាវធ្លាប់មានមកហើយ ថា
ព្រះយមរាជមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា បានឮថា សត្វទាំងឡាយ
ណាធ្វើបាបកម្មក្នុងលោក សត្វនោះឯងរមែងត្រូវគេធ្វើកម្មករណ៍
ផ្សេងៗ មានសភាពយ៉ាងនេះ ឱហ្ន៎ អាត្មាអញសូមឱ្យបានអត្តភាព
ជាមនុស្ស ឱ្យទាន់ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ត្រាស់ឡើងក្នុង
លោក សូមឱ្យអាត្មាអញចូលទៅអង្គុយជិតព្រះមានព្រះភាគអង្គ
នោះ បើព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះទ្រង់សំដែងធម៌ប្រោសអាត្មា
អញ សូមឱ្យអាត្មាអញយល់ច្បាស់នូវធម៌របស់ព្រះមានព្រះភាគ
អង្គនោះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯតថាគតមិនមែនបានស្តាប់
រឿងនោះឯងអំពីសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ដទៃណាមួយហើយ(នាំ
មក)សំដែងទេ តាមដែលពិតនោះ តថាគតសំដែងរឿងដែល
តថាគតដឹងខ្លួនឯង ឃើញខ្លួនឯង យល់ខ្លួនឯងតែម្យ៉ាង (ដូចជា
ទេវទូតសូត្រនិង ការសោយទុក្ខក្នុងនរកនោះជាដើម) ។

និគមគាថា

លុះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវ (ទេវទ្ធតស្មត្រ) ចប់
ហើយ ទើបព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់និពន្ធគាថានេះតទៅថា:

ចាណាទទាំងឡាយណាដែលយថរាជបានស្នេហា

ដោយទេវទ្ធតទាំងឡាយហើយ ក៏នៅតែប្រមាទ

ចាណាទទាំងនោះឯង ជាអ្នកធានានូវកាយថោកទាប

រមែងសោកសៅអស់កាលជាយូរអង្វែង ចំណែក

ចាណាទណាក្នុងលោកនេះជាសប្បុរស មានសន្តាន

ស្ងប់ស្ងាម ដែលយថរាជបានស្នេហា ដោយទេវទ្ធត

ទាំងឡាយហើយ តែងមិនប្រមាទក្នុងអរិយធម៌

ក្នុងកាលណាឡើយ រមែងឃើញនូវភ័យក្នុង

គណនា ជាហេតុកើតឡើងនៃជាតិទាំង មរណៈ

តែងចុះចិត្តស្ងប់ក្នុងព្រះនិព្វានជាច្រើនជាតិអស់ទៅ

នៃជាតិទាំងមរណៈ ព្រោះមិនប្រកាន់ចាំ ចាណាទនោះ

ឯង ជាអ្នកបដិសេធនូវទីនៅជីកេរ្តិ៍ មានសេចក្តីសុខ

រលត់កិលេសក្នុងបច្ចុប្បន្ន ជាអ្នកឆ្លងផុតនូវល្ងាច
និងភ័យទាំងពួង តាមឆ្លងផុតនូវទុក្ខទាំងពួង
តាមឆ្លងផុតនូវទុក្ខទាំងពួង។

សំណាករបស់យាយ

នាម សាន សុខា	សូមលើកហត្ថា	សរសេរកូនច្បាប់
ជូនព្យាតិសន្តាន	ជាទីសណ្តាប់	បើមិនគួរគាប់
	សូមអត់ទោសព្រី ។	
នេះនឹងបរិយាយ	ពីការសោកស្តាយ	មនុស្សចាស់ស្រីៗ
ដែលគាត់ស្រណោះ	កាលនៅក្មេងវ័យ	តែងជាកាព្យខ្លី
	មានន័យតទៅ ។	
ស្តាយអើយសែនស្តាយ	ស្តាយរូបរាងកាយ	ដែលចាស់ហួសទៅ
កាលនៅក្រមុំ	រូបគ្មានហ្នឹងសៅ	បុរសទូទៅ
	ចៃចូរគ្រប់គ្នា ។	
ស្តាយអើយសែនស្តាយ	ស្តាយសក់រលាយ	រលេងអស្ចារ្យ
ដល់ពេលខ្ញុំចាស់	គេលែងត្រូវការ	សូម្បីតែតា
	ក៏លែងមើលដែរ ។	
ស្តាយអើយសែនស្តាយ	ស្តាយធ្មេញទាំងឡាយ	រីងមាំគួរដែរ
ដល់ពេលខ្លួនចាស់	ក្រឡះប្រួលប្រែ	បាក់ជាហូរហែ
	កែក៏មិនបាន ។	
ស្តាយអើយសែនស្តាយ	អាណិតរូបកាយ	ជារុញច្រាន
ដល់ពេលខ្លួនចាស់	ភាពស្រស់ប៉ុន្មាន	ចោរជរាបាន
	ល្ងុយកទាំងអស់ ។	

ស្តាយអើយសែនស្តាយ
ដល់ពេលខ្លួនចាស់

ស្តាយអើយសែនស្តាយ
ប្រុសណាឃើញហើយ

ស្តាយអើយសែនស្តាយ
សមនិងម្រាមដៃ

ស្តាយនេត្រាខ្ញុំ
ដល់ពេលខ្លួនចាស់

កាលរូបនៅក្មេង
ឆុះមើលកញ្ចក់

កាលនៅក្រមុំ
សូម្បីព្រះសង្ឃ

និយាយយ៉ាងនេះ
មិនមែនបង្ហាប់

សាច់ស្បែកទាំងឡាយ
ជ្រួញស្លឹកក្រោះ
គេលែងត្រូវការ ។

រីងភក្រ្តឆើតឆាយ
តែងលង់ចិន្តា
ក៏សូត្រធម៌ខុស ។

ក្រចកទាំងឡាយ
លូតលូន់ឥតខ្ចោះ
លែងស្រស់ទៀតហើយ ។

កាលនៅក្រមុំ
មើលលែងច្បាស់ហើយ
ជួយលែលកផង ។

ឱ្យតែខ្ញុំតែង
សែនស្រស់ឥតហួង
លាកញ្ចក់ហើយ ។

រូបសម្រស់ខ្ញុំ
ក៏មិនព្រងើយ
ហេងសិល្បដាច់សីល ។

មិនមែនគ្រិះរិះ
លោកយាយទ្រង់សីល
ចេះតែថាទេ ។

ហ្មត់ល្អឥតខ្ចោះ
ពួកអ្នកកំឡោះ

គ្មានទាស់គ្រង់ណា
សូម្បីអាចារ្យ

ភ្នំល្អទាំងអស់
ឥឡូវប្រែអស់

ភ្នែកពុំព្រិលឡើយ
ជាងវិនិច្ឆ័យអើយ

រូបកាយម្តងៗ
៦០ឆ្នាំកន្លង

សមគ្មានទាស់ឡើយ
មិនសង្រួមឡើយ

ដោយគំនិតខិល
ដោយមាត់រអិល

តែថាភាពពិត	តែមានជីវិត	មិនថាយើងគេ
កើតមកត្រូវចាស់	គ្មាននៅសល់ទេ	ថៅកែខ្ញុំគេ
	ចាស់ឥតសល់សោះ ។	
បន្ទាប់ពីចាស់	យើងបានឃើញច្បាស់	ថាស្លាប់ទាំងអស់
បិតាភរិយា	ទ្រព្យារបស់	យកមិនបានសោះ
	បោះចោលទទេ ។	
ដូច្នេះគួរគិត	ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត	រូតរះគ្នាន់គ្នេរ
ប្រញាប់សាងទាន	កាន់សីលនឹងគេ	កុំនៅទំនេរ
	ជេរកូននៅផ្ទះ ។	
រៀនព្រះសទ្ធម្ម	ដើម្បីអប់រំ	ចិត្តឱ្យល្អល្មះ
កុំនៅអែអង់	រង់ចាំខ្លួនចាស់	ដល់ស្លាប់លែងច្បាស់
	ថាទាស់ចាស់ជ្រុល ។	
ធម៌ជាឱសថ	ពិសេសបំផុត	បំបាត់ជាតិពុល
បើសត្វណាត្រាប់	ច្បាប់ព្រះពន្យល់	សត្វនោះនឹងដល់
	ព្រះនិព្វានហោង ។	

៣-ស២៥៤៥

ថ្ងៃអាទិត្យ ទី ១៥ ខែ កក្កដា

៣-ស ២០០២

ដោយភិក្ខុ វចិរ្យញ្ញោរ សាន សុខា

មានៈរបស់គា

ពោលតែរឿងយាយ ១គាត់ថា	ម្តេចចំណែកតាមិនបរិយាយ
រឿងនេះហាក់ដូចជាមើលងាយ	ថាឱ្យតែយាយដូចមិនត្រូវ ។
រឿងយាយគាត់ចោទពិតជាសម	ខ្ញុំនឹងខិតខំកែតម្រូវ
សរសេរតម្រាចារប៉ះប៉ូវ	ទោះខុសឬត្រូវសូមមេត្តា ។
រឿងគាជារឿងដាច់ដោយខ្សែក	គាត់ច្រើនពីងផ្នែកលើវិជ្ជា
ដែលគាត់ធ្លាប់រៀនធ្លាប់សិក្សា	សូម្បីទេសនាក៏លែងស្តាប់ ។
តាខ្លះពីក្មេងគាត់ធ្លាប់បួស	ច្រើនតែចេះហួសតម្រាចារ្យ
អាងយសអាងស័ក្តល្បីសួរសព្វ	លែងចេះត្រងត្រាប់ច្បាប់ព្រះដើម ។
អ្នកខ្លះធ្លាប់រៀនធ្លាប់បានបួស	ទេសនាពិរោះយសសម្បើម
សឹកមួយរំពេចភ្លេចធាតុដើម	លឿលឿជ្រួលជ្រើមឡប់លែងជា ។
ខ្លះរិតតែដឹងរិតចចេស	អ្នកផងគ្មានចេះជាងអាត្មា
អាងនាមអាងឈ្មោះជាអាចារ្យ	ប្រាជ្ញលោកទេសនាថាមិនត្រូវ ។
ខ្លះរិតតែល្បីរិតតែលឿ	ជ្រប់ងប់ភ្នំភ្នើដើរខុសផ្លូវ
ឃើញអ្នកដទៃទាបដូចស្មៅ	សំដៅថាមានតែអាត្មា ។
មិននិយាយ លោកយាយក៏ដឹង	ថាសព្វថ្ងៃប្តឹងវាយ៉ាងណា
ការរៀនឬស្តាប់ព្រះធម្មា	យាយច្រើនជាងតារាល់តែថ្ងៃ ។
រឿងនេះនិយាយតាមតំហើញ	ដែលខ្ញុំធ្លាប់ឃើញក្នុងលោកីយ៍
សូមលោកយាយជួយវិនិច្ឆ័យ	ថាជន្លួនដីវាយ៉ាងណា ។

វារសំនៅក្នុងត្រឡោកផ្តាច់
 ក្បាលប៉ះត្រឡោកនោះកាលណា
 ឬដូចកង្កែបក្នុងកូនផ្ទុក
 ចំកោងអូតខ្លួនជាអនេក
 រឿងនេះមិនមែនចេះតែស្តី
 សូមលើកគ្រឿងអាងមកតម្កល់
 មានដឹងឯកប៉ែកខាងវិង
 មាននេះមានដរាបណា
 ខ្ញុំសូមបញ្ចប់ប៉ុណ្ណោះចុះ
 ខ្ញុំមិនមែនពោលពាក្យឡើយខាយ
 និយាយសំដៅតាខ្លះ
 បើមានប៉ះពាល់សូមកុំជេរ

អូតខុសសណ្តាប់ខុសតម្រា
 សំគាល់អាត្មាធំជាងមេឃ ។
 បានត្រឹមសំកុកគំហកស្រែក
 លើដីក្រោមមេឃគ្មានអ្នកដល់ ។
 ពោលពាក្យព្រៃផ្សៃគ្មានហេតុផល
 ទី១ គន ពន្យល់ដូច្នោះថា ។
 ល្ងង់ម្លឹងមិនព្រមញឹមអ្នកណា
 ប្រយោជន៍ខ្លឹមសារត្រូវអន្តរាយ ។
 អស់លោកសប្បុរសផងទាំងឡាយ
 មើលងាយតាទាំងអស់ទេ ។
 ដែលគាត់មានឯណោះទេ
 គិតគូរកែប្រែប្រសើរជាង ។

ដោយភិក្ខុ វិហារប្បស្ថាន សាល សុខា

បន្ទូលរូងរោងវាង

ហែពួកយុវជនអ្នកកំសត់
 សមអ្នកនឹងតតមានតម្លៃ
 គួរអ្នកកុំភ្លេចវត្ថុលំនៅ
 គួរដឹងគុណវត្ថុកុំបង្ហោច
 បើមានគេសួរពីការរៀន
 អ្នកកុំនិយាយបង្វែងដាន
 កុំពោលបង្កតពួកស្រីៗ
 បំផ្លែងបំភ្លើសបំភ្លេចវត្ថុ
 បាយវត្ថុជាភោជន៍មានព្រលឹង
 នាមិនមន្ត្រីមកពីរាស្ត្រ
 បាយផ្ទះបាយវត្ថុដូចតែគ្នា
 ឆ្អែតហើយរៀនសូត្រយល់សេចក្តី
 សាធុ ! សូមឱ្យអ្នកបានសុខ
 ជាជនសប្បុរសរាសរសំរដ្ឋ

បើកុំបានវត្ថុជ្រកអាស្រ័យ
 យប់ថ្ងៃហួសទៅឥតប្រយោជន៍ ។
 ទោះអ្នកចេញទៅឆ្ងាយស្រឡោច
 ប្រយោជន៍និងផលផ្តល់ពុំខាន ។
 ចំណេះរបៀនទាំងប៉ុន្មាន
 ត្រូវប្រាប់ថាបានចេះព្រោះវត្ថុ ។
 ត្រូវស្តីតាមត្រង់កុំបីភ្លាត់
 ក្រែងទោសតាមទាត់ឱ្យវិនាស ។
 គួរនឹករំពឹងកុំភ្លេចគុណព្រះ
 គឺរាស្ត្រឡើងទៅជាមន្ត្រី ។
 ចំអែតអាត្មាដោយចំណី
 មុនកើតថ្មីដោយសារវត្ថុ ។
 និរទុក្ខនិរភ័យសិរិរាទ្រ
 មានបែបមានបទប្រសើរហោង ។

ជកស្រង់ចំពី កម្ពុជសុរិយា